

ÚSKALÍ NOVÉHO VYUŽITÍ PIVOVAR V BUŠTĚHRADĚ

ÚSKALÍ NOVÉHO VYUŽITÍ // PIVOVAR V BUŠTĚHRADĚ
SOUTĚŽNÍ PROJEKTY STUDENTŮ ARCHITEKTURY

Úskalí nového využití // pivovar v Buštěhradě
soutěžní projekty studentů architektury

Součástí projektu MK ČR v rámci programu aplikovaného výzkumu NAKI (DF11P01OVV016), Industriální topografie České republiky – nové využití průmyslového dědictví jako součásti národní a kulturní identity
Vydání publikace bylo podpořeno grantem Studentské grantové soutěže ČVUT č. SGS 010-802 140

editoři: Benjamin Fragner – Petr Vorlík – Jan Zikmund

spolupráce: Peter Daniel, Matúš Dulla, Irena Fialová, Václav Gírsa, Jana Gregorová, Silvia Kránerová, Tomáš Šenberger

překlad: Robin Cassling

grafická úprava: Petr Sládek

poděkování: Davidu Belkovi, Ondřeji Benešovi, Lukáši Beranovi, Jiřímu Bučkovi, Peteru Bušovi, Miroslavu Cikánovi, Ondřeji Dvořákovi, Tomáši Eflerovi, Karlu Fořtlovi, Vladimíru Gleichovi, Filipu Horatschkemu, Lence Hornychové, Daniele Javorčkové, Ivě Knappové, Lukáši Kohlovi, Bedřichu Košatkovi, Evě Králové, Aleši Langovi, Ladislavu Lábusovi, Pavlu Lupačovi, Tomáši Medovi, Janu Mléčkovi, Václavu Mudrovi, Arnoštu Navrátilovi, Pavolu Paulinymu, Danielu Smitkovi, Jánu Stempelovi, Jiřímu Suchomelovi, Petru Suskemu, Ireně Šestákové, Pavlu Šustířkovi, Michalu Šrámkovi, Ladislavu Tichému, Marku Tichému, Jiřímu Trojanovi, Vladislavě Valchářové, Štefanu Zahatňanskému, Zdeňku Zavřelovi, firmě Level a.s., obci Buštěhrad

© 2011 ČVUT v Praze

Výzkumné centrum průmyslového dědictví Fakulty architektury

ISBN 978-80-01-04923-5

Obsah

Historie pivovaru.....	8
Soutěž.....	12
Oceněné projekty.....	18
Odměněné projekty.....	26
Třetí kolo.....	34
Druhé kolo.....	38
První kolo.....	52
Komentáře.....	98
Summary.....	106

HISTORIE PIVOVARU

První zápis o pivovaru pochází z roku 1548, kdy se v Deskách zemských objevuje zápis o dědictví zdejšího panství, k němuž náležel pivovar se sladovnou a chmelnicí. Roku 1632 pivovar zpustošilo a vyrabovalo saské vojsko, ale již o rok později se dočkal obnovy a různých stavebních úprav. Od roku 1685 se buštěhradské pivo dováželo do knížecího paláce v Praze, prodávalo se do hospod v Buštěhradě, Brandýsku, Bůhzdaři, Lidicích, Stehelčevsi a Dřetovicích. Po smrti Kiliána Ignáce Dientzenhofera v roce 1751 převzal stavbu místního zámku italský architekt Anselmo Martino Lurago (1701–1765), který rovněž provedl barokní přestavbu pivovaru a sladovny. V roce 1804 postavil stavební a pivovarský inženýr Vítek nový typ jednolískového hvozdu – vzdušný hvozď “anglický”, kde kouř oproti klasickému valachu neprocházel sladem. Patrně se jednalo o první zařízení tohoto typu u nás. Od poloviny 19. století byl pivovar po částech modernizován a v roce 1873 dosáhl výstavu téměř 16 000 hektolitřů piva ročně. S rostoucí výrobou vzniklo v tomto roce rozsáhlé sklepní hospodářství, vybudované ve stráni nad cestou z Vrapic přes Buštěhrad do Libochoviček. Modernizací prošla i sladovna s přístavbou dvoulískového hvozdu. V roce 1905 proběhla rekonstrukce varny, při níž byl pohon strojních zařízení přestavěn na parní. První světová válka a s ní spojený nedostatek surovin, rekvizice výrobního zařízení, vojenská služba personálu, byla příčinou velkého útlumu produkce buštěhradského pivovaru. Po vzniku Československa se pivovar stal součástí podniku Státní pivovary se sídlem v Benešově. Svých největších výstavů pivovar dosáhl za německé okupace – v roce 1943 bylo uvařeno 38 924 hektolitřů čtyřstupňového “válečného” piva. V protektorátních letech vznikla nová spilka se železobetonovými kvasnými káděmi a sklepy byly vybaveny ocelovými tanky. Po druhé světové válce si pivovar, začleněný do národního podniku Rakovnicko-kladenské pivovary, nadále udržoval vysoký výstav i díky zavření několika pivovarů v okolí – v Jenči, Kročehlavech, Olovnici, Unhošti, Zlonicích. Přes prosperitu provozu (s průměrným ročním výstavem kolem 37 000 hektolitřů) se s pivovarem v rámci národního podniku Středočeské pivovary počítalo pouze do roku 1967, ve kterém 10. srpna proběhla poslední várka a ke 31. prosinci byl pivovar uzavřen. Budovy poté sloužily jako sklady, zařízení bylo rozprodáno a zbytek sešrotován.

Literatura:

- V. Pospíšil, O buštěhradském pivovaru, in: *Buštěhrad*, Buštěhrad 1947, s. 39–41.
- Věnceslava Cachová, Stavební památky v Buštěhradě, in: *500 let města Buštěhradu. Sborník o historii a současnosti obce*, Buštěhrad 1997, s. 49–54.
- Pavel Jákl, *Encyklopedie pivovarů Čech, Moravy a Slezska*, I. díl, Praha 2004, s. 27–31.
- Tomáš Šenberger – Eva Dvořáková, *Industriální cesty Českým středozápadem*, Praha 2005, s. 9.
- Libor Doležal – Pavel Jákl – Šárka Jiroušková – Tomáš Šenberger, *Stavební kniha 2007. České a moravské pivovary. Stavební dědictví tradičního výrobního odvětví*, Brno 2007, s. 98–99.
- Benjamin Fragner – Jan Zikmund, *Co jsme si zbořili. Bilance mizející průmyslové éry*, Praha 2009, s. 133.
- Daniela Javorčková, Boj o záchranu buštěhradského pivovaru, in: *Průmyslové dědictví ve vzduchoprázdnu mezi profesionály a amatéry*, Praha 2010, s. 155–158.

kolem roku 1900 (archiv VCPD FA ČVUT v Praze)

SOUTĚŽ

exkurze do pivovaru (foto Petr Vorlík)

Východiska, průběh a vyhodnocení studentské soutěže

Areál bývalého císařského pivovaru v Buštěhradě představuje významný a téměř intaktně dochovaný doklad vývoje pivovarnictví na Kladensku; některé jeho části jsou po architektonické i historické stránce unikátní v celorepublikovém měřítku. Pivovar rovněž vytváří působivý, urbanisticky mimořádně cenný středobod dolní části Buštěhradu a určuje atmosféru celé lokality.

Budovy sloužily od roku 1967, kdy zde vaření piva skončilo, převážně ke skladování. V roce 1993 soubor koupila firma Level, která v části areálu zřídila dílny a sklady, jeden objekt zrekonstruovala, upravila na byty a rozprodala. Záměr pivovar zbourat a na jeho místě vystavět šestipodlažní bytovky, oznámený v roce 2007, vyvolal ostrou reakci obce Buštěhrad, místních obyvatel i řady odborníků. Po sérii neúspěšných jednání společnosti Level s městem a památkáři podalo téhož roku občanské sdružení *Buštěhrad sobě* (www.bustehrad.cz) návrh na prohlášení pivovaru za kulturní památku, který Ministerstvo kultury schválilo jen částečně – na seznam kulturních památek

se dostala pouze administrativní budova čp. 111.

Ačkoliv následovala řada dalších jednání, 4. ledna 2010 byl na celý zbývajících komplex pivovaru vydán demoliční výměr.

Záhy poté prof. Václav Girs, vedoucí Ústavu památkové péče Fakulty architektury ČVUT, nabídl vedení firmy Level, že zadá vypracování studie konverze areálu studentům, čemuž firma vyšla vstříc. Původní představa se nakonec rozrostla v širší studentskou soutěž, zorganizovanou Ústavem teorie a dějin architektury, Výzkumným centrem průmyslového dědictví a Ústavem památkové péče FA ČVUT v Praze v zimním semestru 2010/2011, pod záštitou děkana prof. Ing. arch.–ir. Zdeňka Zavřela.

Záměr studentské soutěže spočíval v získání co nejbohatšího spektra koncepčních variant revitalizace historického areálu a bezprostředního okolí. Návrhy měly (v různé, přiměřené míře) respektovat dochované hodnotné stavby a citlivě řešit ve vymezených podmínkách jejich

konverzi s dostavbou. V novém funkčním programu převažovalo bydlení, doplněné kulturně společenskými a komerčními aktivitami pro posílení občanské vybavenosti Buštěhradu v jeho centrální části. Výsledky měly poskytnout vlastníkově alternativní náměty využití a řešení, a především posílit vědomí vysoké hodnoty areálu. Základní body zadání zněly:

kontext, širší souvislosti, nároky na obnovu a charakter dostavby

- zhodnotit stávající kvality prostředí, vazbu na náves a rybník, nástupy do souboru, vnitřní dvůr
- dostavbou citlivě navázat na nejcennější obnovené části areálu a respektovat jeho charakter (zohlednění výškové hladiny s mírným navýšením, dominantní úloha sladovny a hvozdu, horizontální členění, uplatnění skladby sedlových střech či inspirace těmito motivy – viz dobové fotografie areálu)
- ochrana před vysokou hladinou spodní vody od hráze rybníka
- parkování na pozemku (např. na nezastavěné ploše při rybníku, lze provázet s ochranou vůči spodní vodě)

objekt A – sladovna

Jedná se o nejcennější a nejzachovalejší část areálu, obsahuje impozantní klenuté prostory (sladová humna) s dochovanými interiéry nejstarší části pivovaru, dvě podlaží halových prostor a půdu (sladové půdy)

- suterén (přízemí) – funkce nejlépe veřejná, kulturní nebo komerční (např. restaurace), odpovídající charakteru klenutých prostor
- patra – bydlení loftového typu; velkorysá dispozice těžící z rozlehlých halových prostor
- podkroví – bydlení loftového typu; vzdušná dispozice; s možností dílčího prosklení a nástavby stávající střešní konstrukce
- v interiéru by měly být využity atraktivní původní konstrukce, povrchy, detaily a zbytky technologie
- průčelí musí reflektovat původní kompozici, širší lokální kontext a přitom odpovídat změněné funkci, zejména s ohledem na dostatečné osvětlení a oslunění interiéru nebo nevšední výhledy do okolí (zejména rybník), respektována bude dochovaná charakteristická barevnost souboru budov

objekt B – hvozď

Nejexponovanější část stavby pivovaru, unikátní historický objekt (první sušárna tohoto typu u nás), bude respektována a spolu s přilehlým schodištěm bude tvořit po rehabilitaci dominantní komunikační prvek (dnes ochuzený zbouráním komína). Respektována bude architektura i její dochovaná charakteristická barevnost.

objekt C – varna a chladné hospodářství

Výrazně adaptovaná část areálu se zdevastovaným pláštěm a silně přestavěnou dispozicí; lokálně dochované prvky architektury, vnitřních konstrukcí, krovů i s torzy zaniklé technologie. V návrhu bude řešena nová funkční náplň s respektováním hodnotných prvků a prostorových vazeb, průčelí bude podle možností rehabilitováno.

objekt D a nezastavěná plocha při rybníku

- suterén – sklepy, technické zázemí
- patra – bydlení s širokou škálou typů, zejména nižší plošné výměry
- obvodové zdivo lze ponechat, vnitřní nosnou strukturu nahradit novostavbou, střešní krajinu pozměnit (navýšit) s ohledem na původní prostorové řešení (viz dobové fotografie)

objekt E – bývalá správní budova, nemovitá kulturní památka

Památkově chráněný objekt bude respektován se stávajícím využitím pro bydlení, nutno v maximální možné míře uchovat kompozici průčelí, základní prostorové řešení, původní konstrukce, materiály a detaily (úpravu dispozic neřešit).

Výsledky a jednání poroty

Soutěž, vyhlášená 30. června 2010, vyvolala mezi studenty mimořádný zájem. Prohlídka pivovaru proběhla 4. října 2010. Ke stanovenému datu 18. ledna 2011 bylo odevzdáno 63 projektů: 35 z FA ČVUT v Praze, 11 z FSv ČVUT v Praze, 11 z FA STU v Bratislavě, 3 z FUA TU v Liberci, 2 z FA VUT v Brně a 1 z FA TU v Košicích.

V prostorách VCPD FA ČVUT v Praze se 24. ledna 2011 sešla porota složená z prof. Ing. arch. Matúše Dully, DrSc. (předseda); Ing. arch. Ireny Fialové; PhDr. Benjaminu Fragnera; prof. Ing. arch. akad. arch. Václava Girsy; Ing. arch. Lukáše Kohla; prof. Ing. arch. Ladislava Lábusa; prof. Ing. arch. Jiřího Suchomela; Ing. arch. Pavla Šustíka a Ing. arch. Petra Vorlíka, Ph.D. Na základě kritérií v zadávacích materiálech a po upřesnění v rámci debaty si porota stanovila čtyři rozhodující hlediska pro posuzování projektů:

1. Integrita historické struktury pivovaru – ochrana, genius loci, prostorové kvality

2. Architektonické kvality a rozsah nové intervence

3. Nový funkční program – převažující obytná funkce, provozní vztahy

4. Přínos pro obec – respekt k širšímu hmotnému i obecně historickému kontextu

Na základě kritérií ve třech kolech rozhodování a diskusí vybrala porota šest projektů, které nejlépe splnily požadavky a cíle soutěže.

ceny (bez rozlišení pořadí)

- Tomáš Pokorný / FA ČVUT v Praze / ateliér Lábus, Šrámek
- Petr Sládek / FA ČVUT v Praze / ateliér Lábus, Šrámek
- Eva Šestáková / FA ČVUT v Praze / ateliér Girsy, Efler

odměny (bez rozlišení pořadí)

- Ivan Gogolák / FA ČVUT v Praze / ateliér Lábus, Šrámek
- Lukáš Grasse / FA ČVUT v Praze / ateliér Lábus, Šrámek
- Petr Kuneš / FA ČVUT v Praze / ateliér Lang, Hornychová

ostatní soutěžící

- Imrich Bartošík / FU TU v Košicích / ateliér Zahatňanský
- Veronika Bayerová / FA ČVUT v Praze / ateliér Suske
- Hana Bláhová / FSv ČVUT v Praze / ateliér Šenberger, Smitka, Med
- Eva Belláková, Nina Bukvaiová, Luboš Žabenský / FA STU v Bratislavě / ateliér Králová
- Vendula Běťáková / FSv ČVUT v Praze / ateliér Šenberger, Smitka, Med
- Zuzana Černá / FSv ČVUT v Praze / ateliér Šenberger, Smitka, Med
- Pavla Červová / FA ČVUT v Praze / ateliér Navrátil, Mudra
- Tereza Dědková / FUA TU v Liberci / ateliér Buček, Horatschke
- Juraj Ďurík / FA ČVUT v Praze / ateliér Lábus, Šrámek
- Martina Flanderová / FA ČVUT v Praze / ateliér Girsy, Efler
- Lucia Geršiová / FA ČVUT v Praze / ateliér Lábus, Šrámek
- Katarína Győreová / FA ČVUT v Praze / ateliér Šestáková, Dvořák, Lupač
- Kamila Hančlová / FA ČVUT v Praze / ateliér Šestáková, Dvořák, Lupač
- Jan Harcíník / FA ČVUT v Praze / ateliér Cikán, Buš
- Petr Hejtmánek / FSv ČVUT v Praze / ateliér Gleich, Knappová, Košatka
- Petr Chval / FA ČVUT v Praze / ateliér Navrátil, Mudra
- Jan Jirásko / FUA TU v Liberci / ateliér Buček, Horatschke

- Monika Juhászová / FA STU v Bratislavě / ateliér Daniel
- Miroslav Juren / FA ČVUT v Praze / ateliér Šestáková, Dvořák, Lupač
- Michal Just, Daniel Markov / FA VUT v Brně / ateliér Mléčka
- Jan Kačer / FA ČVUT v Praze / ateliér Girsá, Efler
- Jiřina Kachtíková / FA ČVUT v Praze / ateliér Šestáková, Dvořák, Lupač
- Martina Kalusová, Pavel Pavlík, Ondrej Marko, Matúš Varga / FA VUT v Brně
- Petra Kaňátová / FA STU Bratislava / ateliér Gregorová
- Martin Klicpera / FA ČVUT v Praze / ateliér Šestáková, Dvořák, Lupač
- Jarin Krouz / FA ČVUT v Praze / ateliér Stempel, Beneš
- Lenka Kvasničková / FSv ČVUT v Praze / ateliér Šenberger, Smitka, Med
- Hugo Langlais-Vignon / FA ČVUT v Praze / ateliér Šestáková, Dvořák, Lupač
- Iveta Mandíková / FSv ČVUT v Praze / ateliér Šenberger, Smitka, Med
- Rostislav Mareš / FA ČVUT v Praze / ateliér Fořtl, Belko
- Monika Moravcová / FSv ČVUT v Praze / ateliér Šenberger, Smitka, Med
- Filip Novotný / FA ČVUT v Praze / ateliér Fořtl, Belko
- Vanda Pálková / FA ČVUT v Praze / ateliér Girsá, Efler
- Marie Pavlasová, Jindřich Kejík / FUA TU v Liberci / ateliér Buček, Horatschke
- Alena Pečková / FA STU v Bratislavě / ateliér Kránerová
- Benoît Peigne / FA ČVUT v Praze / ateliér Šestáková, Dvořák, Lupač
- Martina Poláchová / FSv ČVUT v Praze / ateliér Šenberger, Smitka, Med
- Zuzana Polednová / FA ČVUT v Praze / ateliér Šestáková, Dvořák, Lupač
- Denisa Rusnáčiková, Paulína Šujanová / FA STU v Bratislavě / ateliér Králová
- Vojtěch Rýzner / FA ČVUT v Praze / ateliér Girsá, Efler
- Marek Skoták / FA ČVUT v Praze / ateliér Stempel, Beneš
- Barbora Slimáková / FA STU v Bratislavě / ateliér Gregorová
- Alžběta Stodolová / FSv ČVUT v Praze / ateliér Šenberger, Smitka, Med
- Tereza Šašková / FA ČVUT v Praze / ateliér Šestáková, Dvořák, Lupač

- Eva Šišková / FA STU v Bratislavě / ateliér Gregorová
- Antonín Škrába / FA ČVUT v Praze / ateliér Šestáková, Dvořák, Lupač
- Jan Šmída / FA ČVUT v Praze / ateliér Cikán, Buš
- Zuzana Šobeková / FA STU v Bratislavě / ateliér Gregorová
- Ákos Takács, Zoltán Takács / FA STU v Bratislavě / ateliér Pauliny
- Zuzana Tlachová / FSv ČVUT v Praze / ateliér Šenberger, Smitka, Med
- Táňa Tomková / FSv ČVUT v Praze / ateliér Šenberger, Smitka, Med
- Alice Trnková / FA ČVUT v Praze / ateliér Cikán, Buš
- Jan Troller / FA ČVUT v Praze / ateliér Cikán, Buš
- Mária Trnovská / FA STU v Bratislavě / ateliér Gregorová
- Michaela Ulrychová, Kamila Ungrádová / FA ČVUT Praha
- Jiří Vosláš / FA ČVUT v Praze / ateliér Tichý, Trojan
- Ivana Vrlíková / FA STU v Bratislavě / ateliér Gregorová

Závěr poroty

Porota se shodla, že mimořádnou pozornost a ocenění ve svém souhrnu zaslouží všichni účastníci soutěže. Shromážděné práce nabízejí mnoho pozoruhodných myšlenek, které při hledání konečného řešení mohou nabídnout cenný materiál pro podrobnější studium a uplatnění. Výsledky však především ukázaly, že při dalším postupu lze v areálu buštěhradského pivovaru zachovat převážnou část historické struktury a organicky ji doplnit o novou kontextuální zástavbu. Podobné řešení je nejenom stavebně a provozně reálné a efektivní, ale zároveň se díky soutěži potvrdilo, že majitel má v souboru pivovaru přidanou hodnotu, která může atraktivitu bydlení jenom zvýšit. Návrhy rovněž pomáhají přesvědčivě definovat hodnoty, naznačují možnosti budoucí konverze a představují bohatý a mnohovrstevný souhrn přístupů, názorů i konkrétních řešení. Porota proto doporučila, aby všech 63 shromážděných prací bylo souhrnně vystaveno a prezentováno v rámci *Industriálních stop 2011*. Zástupce vlastníka pivovaru firmy Level Pavel Šustík na závěr konstatoval, že po vyhlášení výsledků se budou vítěznými návrhy podrobněji zabývat. Zároveň sdělil poslední stanovisko firmy Level, která již s demolicí nevhodnějších částí areálu nepočítá.

Apendix

Téma konverze císařského pivovaru v Buštěhradě nachází i po skončení soutěže svou odezvu v dalších ateliérových nebo diplomních projektech vznikajících na půdě FA ČVUT v Praze (např. Daniela Vávrová / ateliér Jehlík).

Soutěž v médiích

■ Industriální stopy: staré pivovary, *Kultura.cz*, Česká televize, 20. února 2011, dostupné na: <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/1183619616-kultura-cz/211562228000007/obsah/148378-industrialni-stopy-stare-pivovary/>

■ Alena Řezníčková, Pivovar fungoval déle než 400 let, teď v něm vzniknou atraktivní byty, *bydleni.idnes.cz*, 20. února 2011, dostupné na: http://bydleni.idnes.cz/pivovar-fungoval-dele-nez-400-let-ted-v-nem-vzniknou-atraktivni-byty-1f1-/architektura.aspx?c=A110220_000729_architektura_rez

■ Záchrana Císařského pivovaru v Buštěhradě je pravděpodobněji díky studentské iniciativě, *stavbaweb.cz*, 16. března 2011, dostupné na: <http://www.stavbaweb.cz/Studentske-projekty/Zachrana-Cisarskeho-pivovaru-v-Bustehrade-je-pravdepodobnejsi-diky-studentske-iniciative.html>

■ Konverze císařského pivovaru / 1–6, *bydleni-iq.cz*, 20. března – 27. března, dostupné na: <http://www.bydleni-iq.cz/architektura-a-design/souteze/konverze-cisarskeho-pivovaru-1/> a další

■ Zdeněk Lukeš, Kdo zachání pivovary?, *Lidové noviny*, 2. dubna 2011, s. 31, dostupné na: <http://cvut.cz/pracoviste/odbor-vnejsich-vztahu/dokumenty/cvut-v-mediich/2011/duben/kdo-zachrani-pivovary.pdf>

Výstava

■ Výstava studentských projektů v rámci mezinárodního bienále Industriální stopy 2011, dvorana Nové budovy FA ČVUT, 17. března – 7. dubna 2011.

setkání poroty (foto Tomáš Efler)

vernisáž výstavy (foto Lukáš Beran)

OCENĚNÉ PROJEKTY

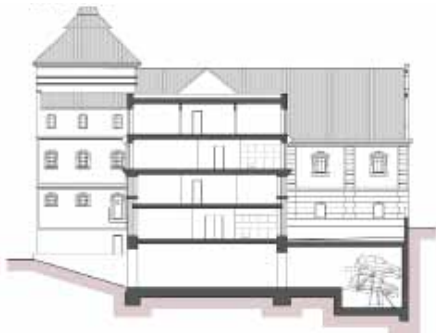
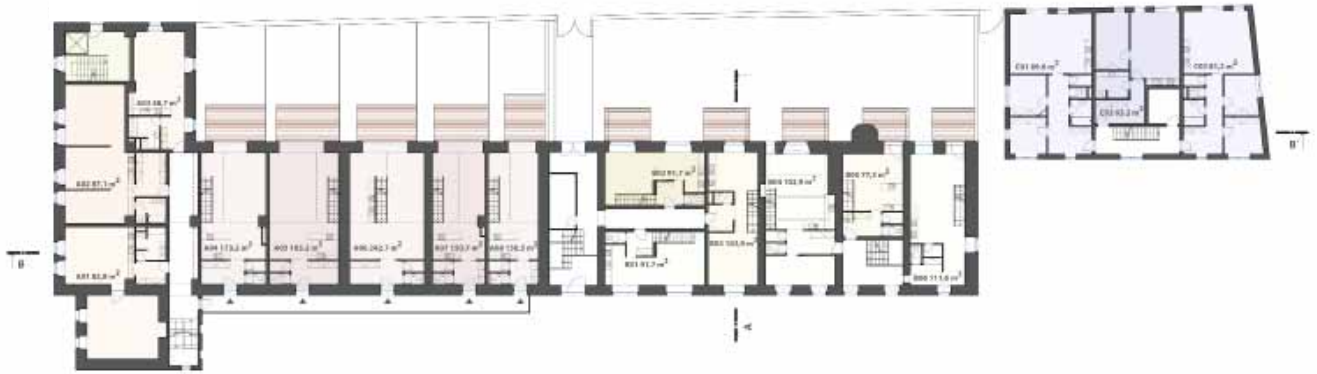

TOMÁŠ POKORNÝ

ATELIÉR LADISLAVA LÁBUSE A MICHALA ŠRÁMKA // FA ČVUT V PRAZE

Prioritou projektu je šetrná úprava nejstarší části (objekt A) pro potřeby bydlení. Zejména se jedná o dostatečné oslunění bytů. V klenutých prostorách sklepů je navržena restaurace, jejíž součástí je minipivovar navazující na tradici výroby piva a komerční plochy. Nadzemní podlaží jsou maximálně využita pro bydlení. V jižní části se nacházejí menší byty, v severní části jsou umístěny „vertikální“ byty přístupné ze dvora po pavlači, které jsou třípodlažní a mají při rybníku soukromé předzahrádky. U novější části (objekt B) bude obnoven obvodový plášť a nově řešeny vnitřní konstrukce. Sedlová střecha bude odstraněna a objekt doplněn o dvoupodlažní nástavbu. V této části jsou navrženy mezonetové byty. Suterén bude využit pro parkování, jež přechází pod novostavbu (objekt C) v severní části pozemku. Třípodlažní bytový dům schodišťového typu se třemi byty na patře uzavírá areál, ale neklade si za cíl tvořit dominantu. Pro potřeby oslunění budou u některých oken sníženy parapety

a v jižním průčelí přidána okna. Původní barevnost fasád bude zachována. Nově navržená nástavba objektu B bude oplášťena panely z cortenu a novostavba C provedena ve spodní části v omítce a ve vrchní části také v cortenu. Prostor dvora zůstane uzavřen obvodovou zdí, která však bude snížena, povrch pokryje dlažba. Oplocení při rybníku bude výrazně sníženo, aby umožňovalo výhled na rybník a v severní části, kde je nižší úroveň podlahy v objektu, bude provedeno z prázdných gabionových košů.

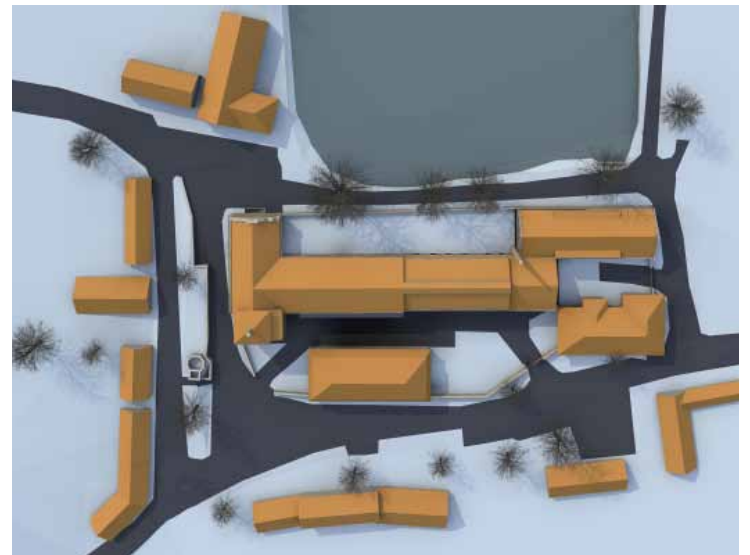
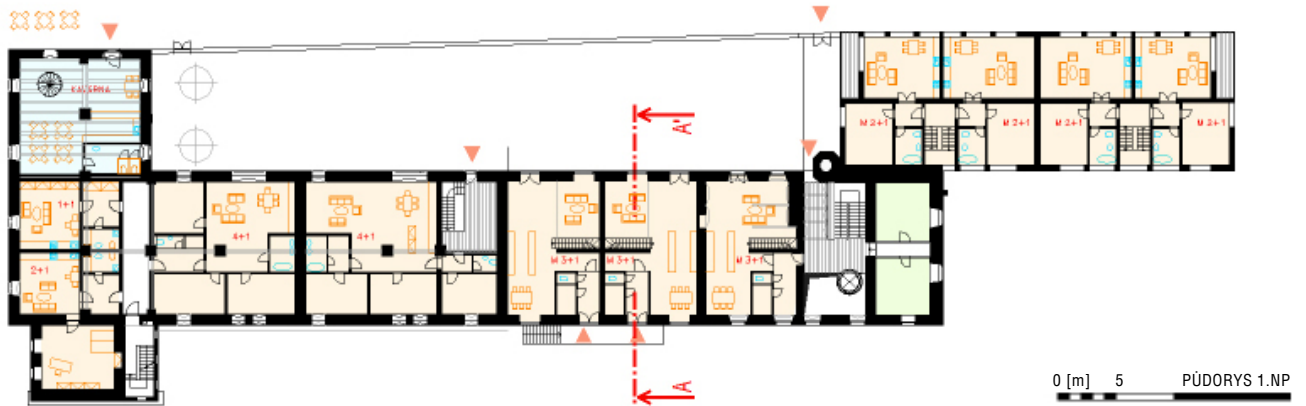
PETR SLÁDEK

ATELIÉR LADISLAVA LÁBUSE A MICHALA ŠRÁMKA // FA ČVUT V PRAZE

Samotnému návrhu předcházelo vyhodnocení urbanistických vazeb na okolí, zhodnocení zachovalých částí a zejména průzkum architektonických specifikací samotných objektů. I přes četné přestavby v devadesátých letech si pivovar dochoval svou původní tvář. Nový návrh počítá s využitím dochovaných objektů a dostavbou jedné nové budovy při hrázi rybníka.

Hmotová koncepce navazuje na současné pojetí areálu – horizontální linie hal v kontrastu s vertikálními dominantami. Pivovarský charakter bude posílen opravou poškozených komínů, dostavbou střešní krajiny s větráky, a také zcela novými funkčními prvky, inspirovanými původním provozem. Zvolené tradiční materiály a barevnost konstrukcí se od původního pojetí neliší, nově doplněné detaily budou esteticky příznány. Program studie obsahuje zejména nové bytové jednotky různých kategorií. Poskytuje jak malé byty, tak prostorné mezonety s vlastní zahrádkou. Komfort přinese

navržená restaurace, kavárna, shromažďovací sál nebo prostory kanceláří a služeb. Parter doplní zelené plochy a parkovací stání. Hlavní myšlenkou bylo citlivě navázat na historické hodnoty v moderním duchu současné architektury. Záchrana areálu má za cíl navýšit bytovou kapacitu města při zachování hodnot kulturního dědictví.

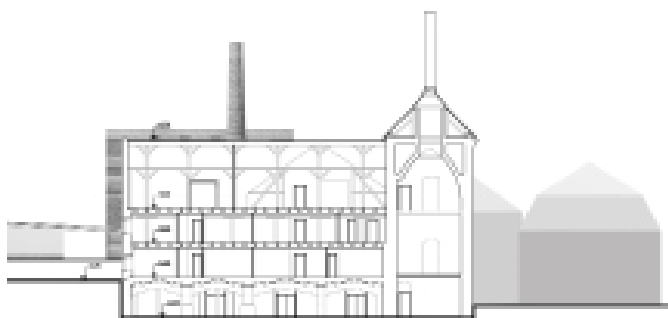
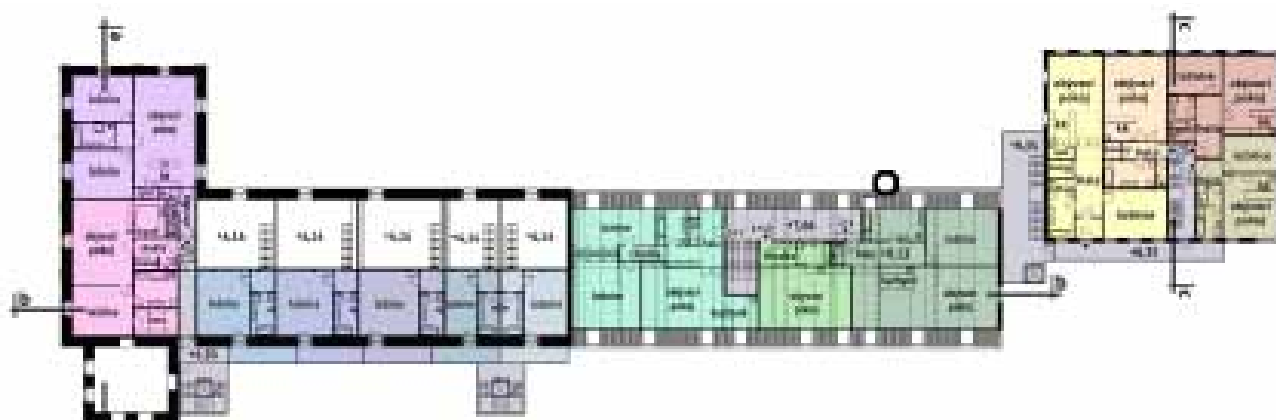
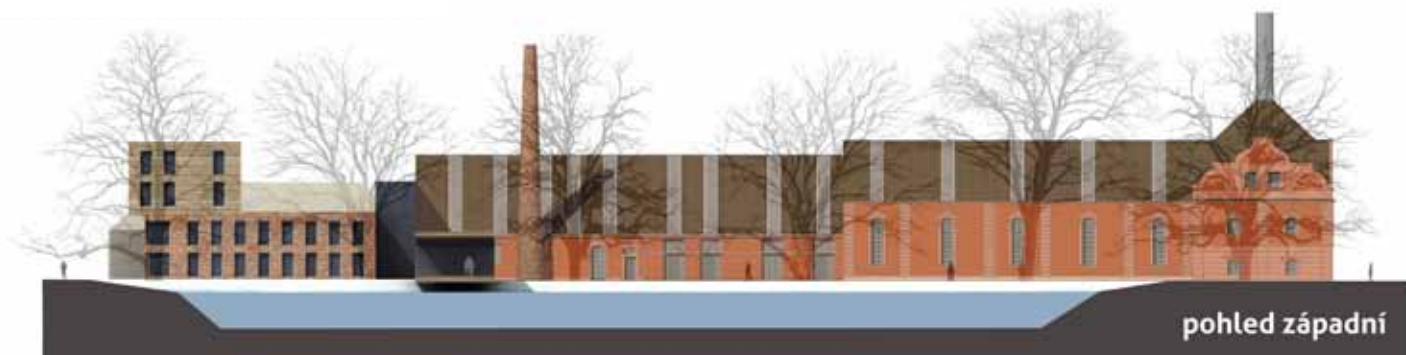

EVA ŠESTÁKOVÁ

ATELIÉR VÁCLAVA GIRSY A TOMÁŠE EFLERA // FA ČVUT V PRAZE

Studie řeší rehabilitaci areálu s hlavním využitím převážně pro bydlení a kulturně společenským i komerčním využitím parteru s možností parkingu v rámci areálu. Stávající objekt a novostavba spolu vzájemně komunikují pomocí protilehlých vertikálních bodů v podobě hvozdu na jedné a věže novostavby na druhé straně. Jako sjednocující estetický a zároveň funkční prvek slouží horizontální a vertikální hmoty komunikací. Důležitým motivem je linie spojující dvůr s vodní plochou, zdůrazněná hmotou transparentního průchozího koridoru, propojujícího dvůr s hrází a zároveň zpřístupňujícího sousední objekt novostavby. Tato linie graduje nad vodní hladinou v podobě objektu kavárny s výhledem do volného prostoru. Hlavní náplň objektů v areálu tvoří byty buď jednopodlažní, nebo dvoupodlažní – mezonetové. Ty jsou navrženy v části 1. a 2. podlaží bývalé varny a chladného hospodářství a ve 2. a 3. podlaží hlavního křídla bývalé sladovny. Další mezonetové byty se nacházejí ve 4. a 5. podlaží

novostavby. V podkroví sladovny jsou navrženy byty loftové s otevřenou dispozicí, aby vynikla původní konstrukce krovu. Celkem je v areálu navrženo 15 jednopodlažních a 9 mezonetových bytů, 8 loftových bytů a 1 ateliér. V prostoru 1. podlaží je navržena restaurace, víceúčelový sál, informační centrum, fitness a parking. V úrovni 2. podlaží směrem k rybníku je umístěna visutá a otevřená konstrukce s kavárnou.

ODMĚNĚNÉ PROJEKTY

IVAN GOGOLÁK

ATELIÉR LADISLAVA LÁBUSE A MICHALA ŠRÁMKA // FA ČVUT V PRAZE

Priestor námestia a rybníka je jedinou aktívne využívanou súčasťou obce a samotný objekt by to mal podporiť. Samotný objekt je v koncepte delený na starý – južná časť zachovaná s čo najviac autentickými rysmi, avšak modernými vstupmi v tradičnej forme (A), šľupku, kedy sa zo značne poškodeného objektu ponecháva len „obálka“ (B), a nového objektu, ktorý dopĺňa areál v stope starého mlyna (C). Výrobný proces je obnovený symbolicky v podobe minipivovaru, ktorý na rozdiel od iných zariadení má možnosť pozdvihnúť obec kvôli svojej reálnosti a hraniu na pivný patriotizmus. S ohľadom na potrebu parkovacích státí a vytvoreniu nového valu rybníka sa zásahy snažia doceliť čo najcitlivejšou formou a to podobou pásových svetlíkov typických pre priemyslové objekty. Lineárnosť je podporená použitím horizontálnych foriem, ktorým konkuruje jediná výrazná vertikála – komín ponechaný ako symbol. Kvôli potrebe veľkého stavebného objemu bez optického zväčšenia

areálu a kvôli estetickým požiadavkom sa snažia vrchné časti samotných objektov evokovať strešný plášť a tak uchovať celkovú mierku. Dozvuky technológie boli v interiéroch použité ako artefakty (od navigačného zariadenia po výlevky sudov). Takto vytvorený objekt obsahuje malé byty s predzahrádkou, loftové byty a v starej časti veľkometrážne a silne presnené átriové byty.

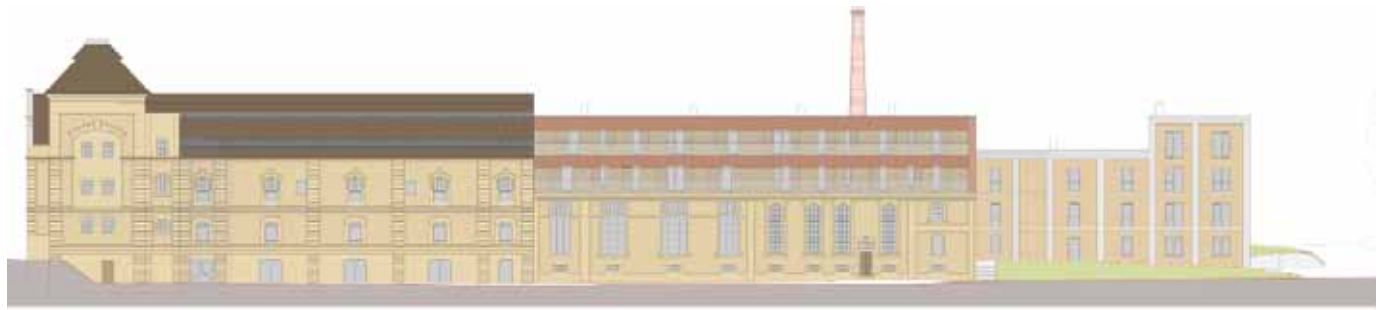

LUKÁŠ GRASSE

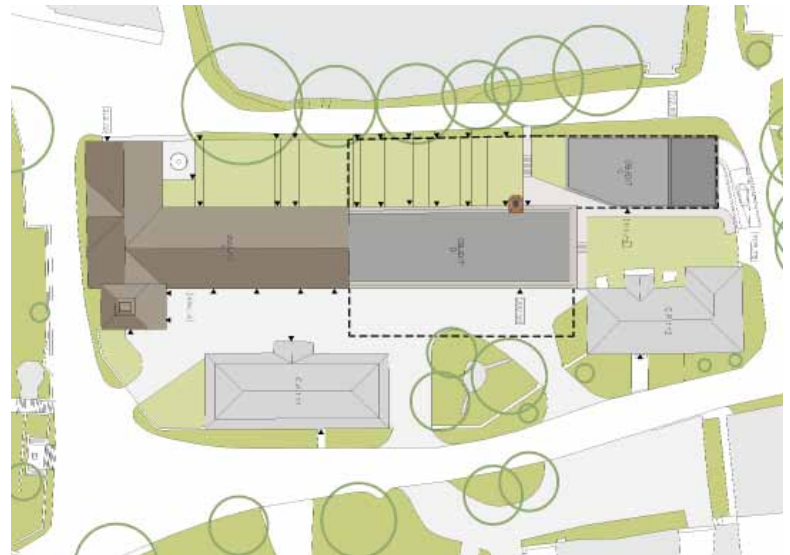
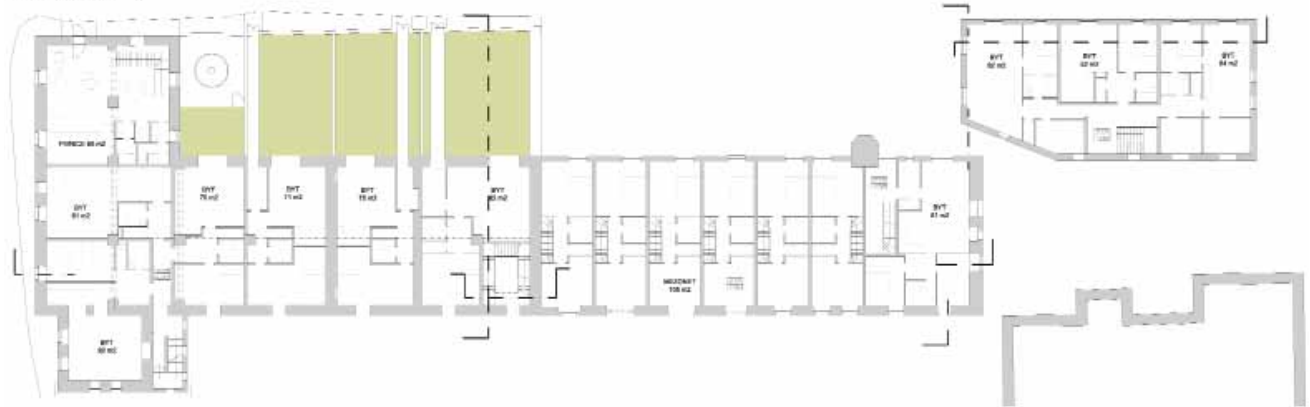
ATELIÉR LADISLAVA LÁBUSE A MICHALA ŠRÁMKA // FA ČVUT V PRAZE

Řešený pozemek se nachází v obci Buštěhrad nedaleko Kladna. Areál pivovaru představuje v obci výrazný solitér, jak svou rozlohou, tak výraznou horizontalitou. Komplex, který je situován na bývalé rušné návsi, obsahuje celkem tři objekty, jeden z nich památkově chráněný. Pozemek se rozkládá mezi návsi a hrází rybníka, má severojižní orientaci a převýšení 3,5 m. Dostupnost pro automobilovou dopravu je velmi dobrá, parkování řeší 47 krytých stání v podzemních garážích a doplňková stání ve dvoře. Návrh má několik koncepčních rovin. Z urbanistického hlediska se snaží o začlenění do prostoru návsi, která je dodnes využívána veřejností, snížením obvodní zdi ze strany návsi a vytvoření kontinuálního veřejného prostoru spolu s obnovením vodního prvku a navázáním na historii zdejšího mlýna. Ze strany hráze se areál otevírá restaurací. Objekt bývalé sladovny je zcela rekonstruován bez poškození konstrukcí. Z varny a spilky je ponechána východní a severní

obvodová stěna, zbylé konstrukce odstraněny a do původních zdí vložen nový objem. V severozápadním rohu areálu je uchován původní komín a doplněn zcela nový objekt s vjezdem do podzemních garáží.

PODORYS 1.NP 1:200

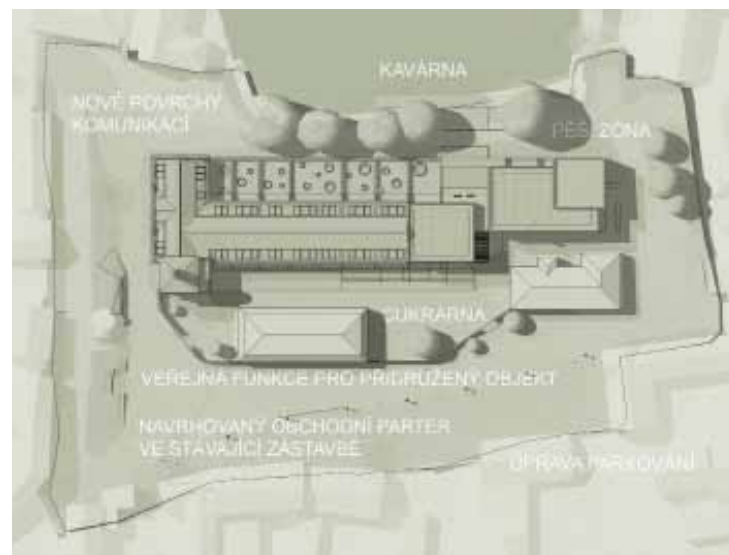
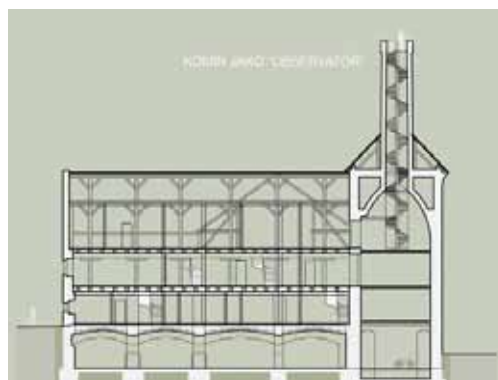

PETR KUNEŠ

ATELIÉR ALEŠE LANGA A LENKY HORNYCHOVÉ // FA ČVUT V PRAZE

Konverze pivovaru na bydlení zachovává s co nejmenšími zásahy sladovnu a hvozdu. V objektu byly navrženy komfortní, bohatě prosvětlené byty. Vertikální komunikace zůstávají v současné pozici; v celém objektu je provedena pouze jedna chodba zajišťující přístup do jednotlivých mezonetových bytů. Vnitřní prostor areálu se otevírá novému využití s přínosem pro město Buštěhrad. Je zde snaha o zachování historické uzavřenosti a celistvosti areálu s propojením života bývalého pivovaru s městem a nabídnutí nových možností. Hodnotný suterén je využit jako volnočasové centrum, fitness či restaurace (na úvaze investora nebo nájemce). Zbylá část suterénu slouží jednotlivým bytům jako případné kancelářské prostory, ateliéry či ordinace. S ohledem na četné přestavby, špatný technický stav a omezené možnosti využití ustoupily nové výstavbě (kryté parkování a služby) objekty varny a chladného hospodářství. Atraktivní lokalita hráze rybníka byla využita jako prostor kavárny a čítárny (trafiky).

Na konverzi vlastního pivovaru navazují úpravy okolí včetně „náměstí a promenády“ kolem rybníka, kde je umístěno sezení a venkovní „amfiteátr“ s pohledem na nově opravený areál.

TŘETÍ KOLO

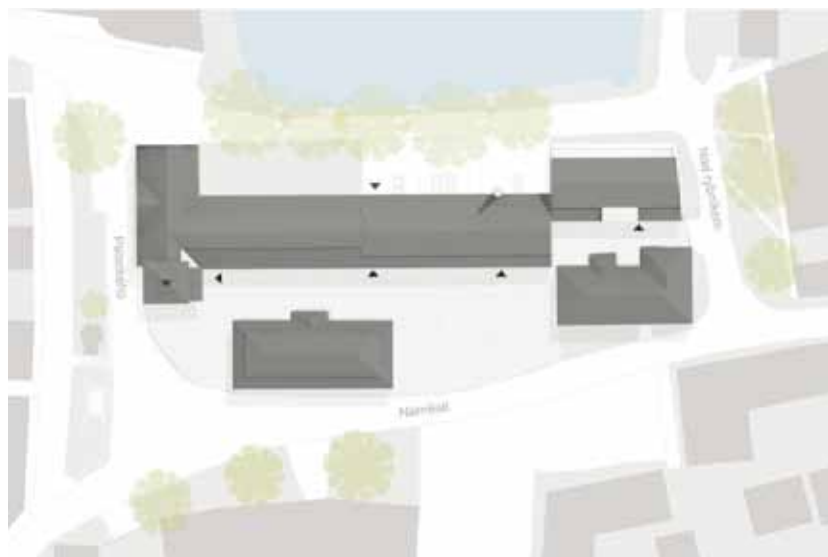
VOJTĚCH RÝZNER

ATELIÉR VÁCLAVA GIRSY A TOMÁŠE EFLERA // FA ČVUT V PRAZE

Areál pivovaru se nachází v pomyslném centru obce pod hrází starého rybníka, v místě, kde se protínají silniční komunikace procházející obcí. Přestože je toto místo označováno jako náměstí, tuto svou podstatu zcela nenaplní a Buštěhrad zůstává bez jasněji definovaného centra. Prostor má však díky svému charakteru velký potenciál k vytvoření kvalitního veřejného prostoru a posílení centrální části obce. Prioritou návrhu je tedy otevření celého areálu do prostoru návsi a propojení s okolní zástavbou.

Areál byl v návrhu očištěn od přístavků přidružených provozů a zachován zůstal objekt sladovny s hvozdem a bývalý pivovar. Objekty jsou využity převážně pro byty různých kategorií, parter pro občanskou vybavenost a kulturní zázemí. Sladovna i pivovar zůstaly téměř v původním stavu, jen s menšími úpravami (odstranění příček, výstavba příček nových a nástavba patra). Nově vzniklé plochy fasády očištěné od přístavků ctí původní historické členění.

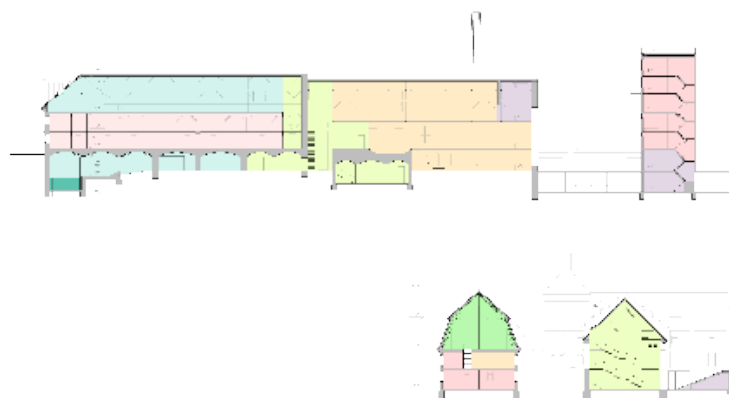
Zásah do střešní krajiny – obnovení “větráků” dle původního vzhledu – umožňuje prosvětlit podkroví s byty. Zcela otevřen byl dvůr v západní části, a došlo tak k propojení s hrází rybníka a odkrytí západní fasády s nově navrženými byty. Odstraněním přístavků vznikl prostor pro návrh třípodlažního bytového domu v severní části areálu, který svou výškou a tvarováním navazuje na původní objekty a uzavírá soubor ze severu. V parteru bylo navrženo zčásti podzemní parkoviště pro 21 automobilů. Celkem vzniklo 29 nových bytů.

DRUHÉ KOLO

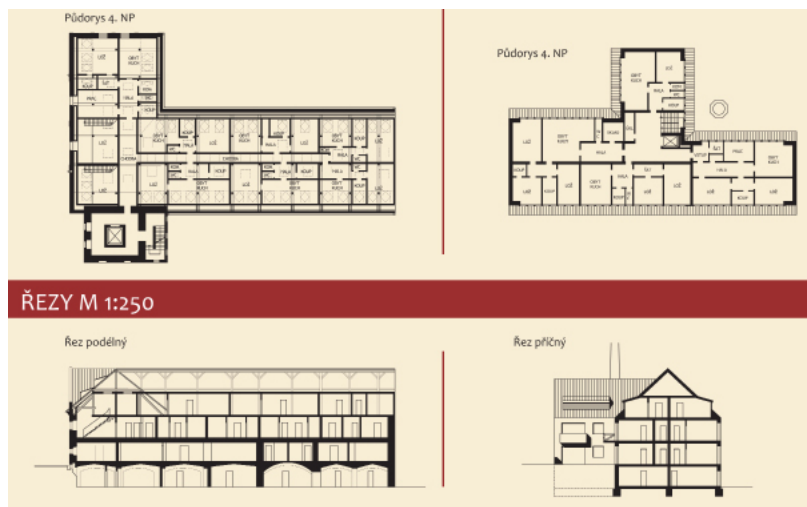

JAN HARCINÍK
ATELIÉR MIROSLAVA CIKÁNA A PETERA BUŠE // FA ČVUT V PRAZE

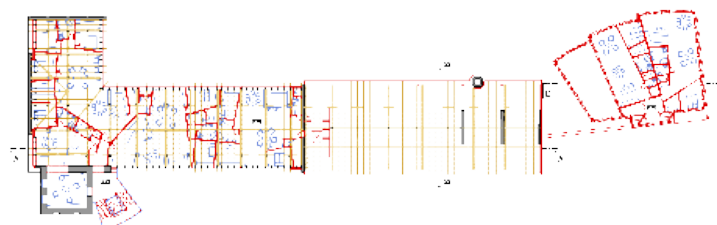
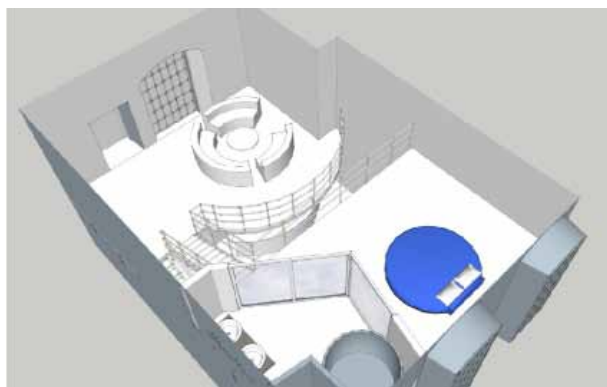
PETR CHVAL
ATELIÉR ARNOŠTA NAVRÁTILA A VÁCLAVA MUDRY // FA ČVUT V PRAZE

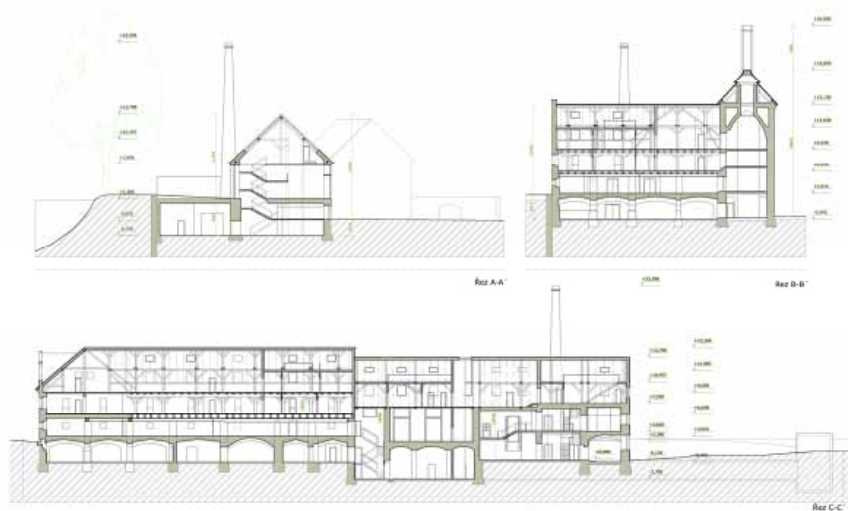
JAN KAČER

ATELIÉR VÁCLAVA GIRSY A TOMÁŠE EFLERA // FA ČVUT V PRAZE

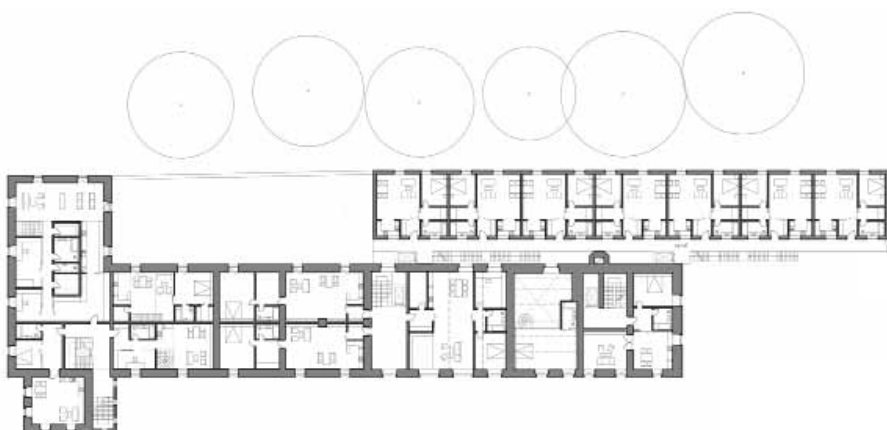
PETRA KAŇÁTOVÁ
ATELIÉR JANY GREGOROVÉ // FA STU BRATISLAVA

VANDA PÁLKOVÁ

ATELIÉR VÁCLAVA GIRSY A TOMÁŠE EFLERA // FA ČVUT V PRAZE

ZUZANA POLEDNOVÁ

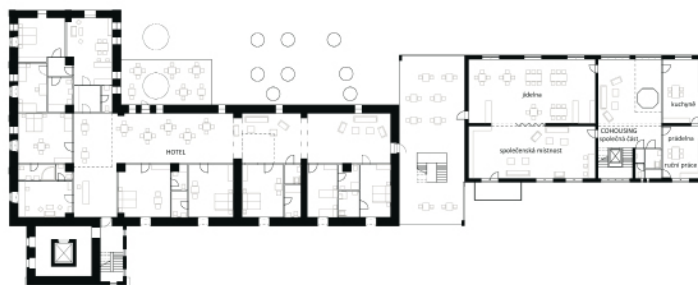
ATELIÉR IRENY ŠESTÁKOVÉ, ONDŘEJE DVOŘÁKA A PAVLA LUPAČE // FA ČVUT V PRAZE

TEREZA ŠAŠKOVÁ

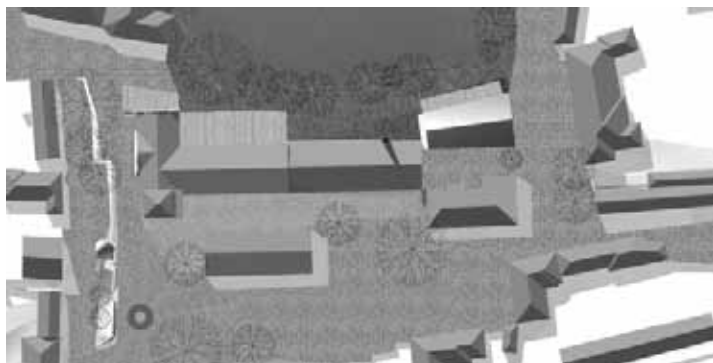
ATELIÉR IRENY ŠESTÁKOVÉ, ONDŘEJE DVOŘÁKA A PAVLA LUPAČE // FA ČVUT V PRAZE

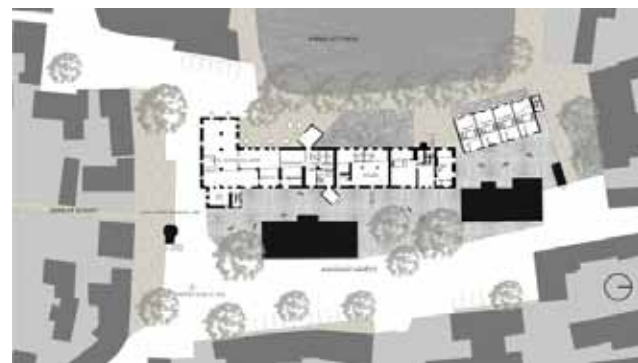
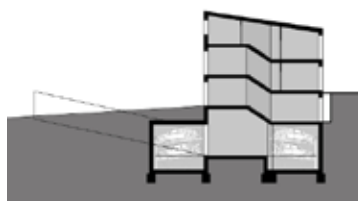
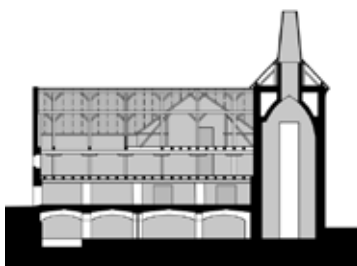
ALICE TRNKOVÁ

ATELIÉR MIROSLAVA CIKÁNA A PETERA BUŠE // FA ČVUT V PRAZE

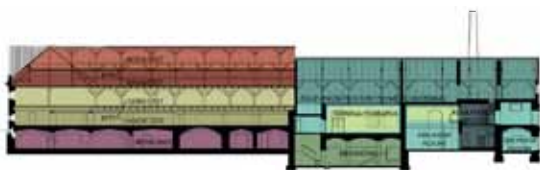
JAN TROLLER
ATELIÉR MIROSLAVA CIKÁNA A PETERA BUŠE // FA ČVUT V PRAZE

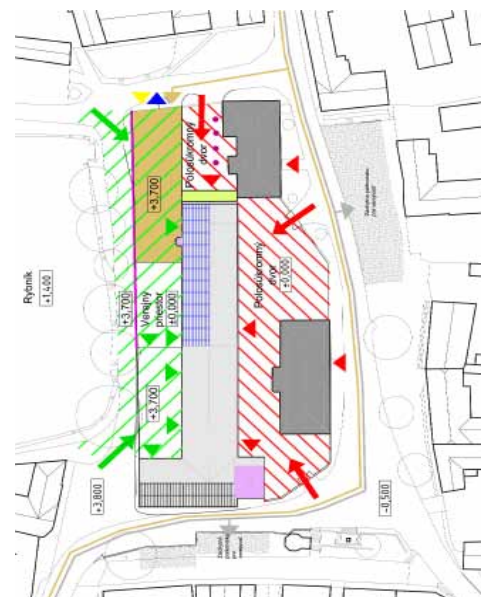
MICHAELA ULRYCHOVÁ, KAMILA UNGRÁDOVÁ

FA ČVUT V PRAZE

IVANA VRLÍKOVÁ
ATELIÉR JANY GREGOROVÉ // FA STU BRATISLAVA

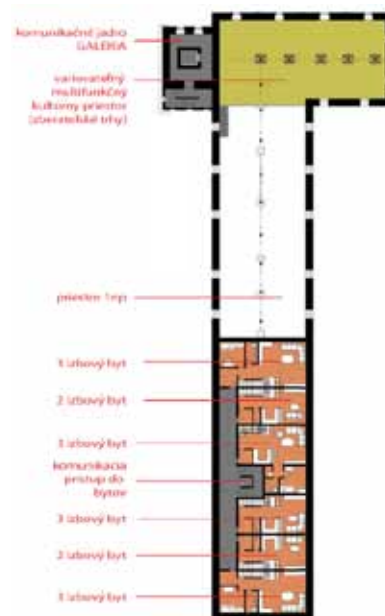

PRVNÍ KOLO

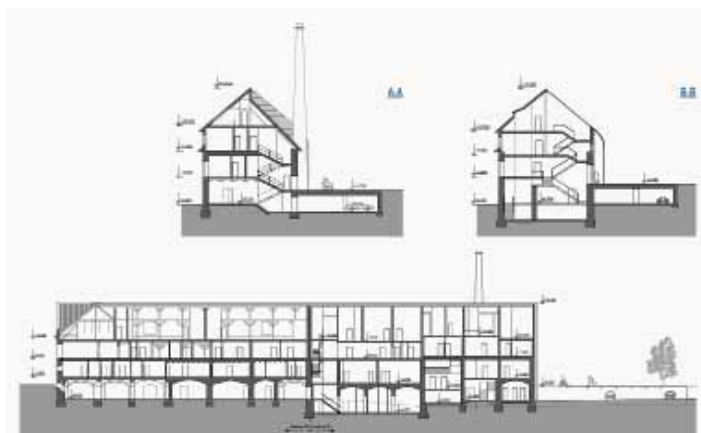
IMRICH BARTOŠÍK

ATELIÉR ŠTEFANA ZAHATŇANSKÉHO // FU TU V KOŠICÍCH

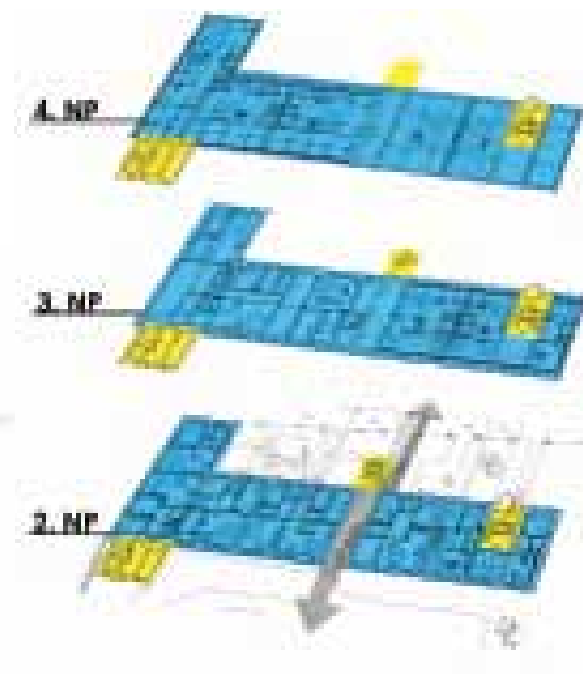
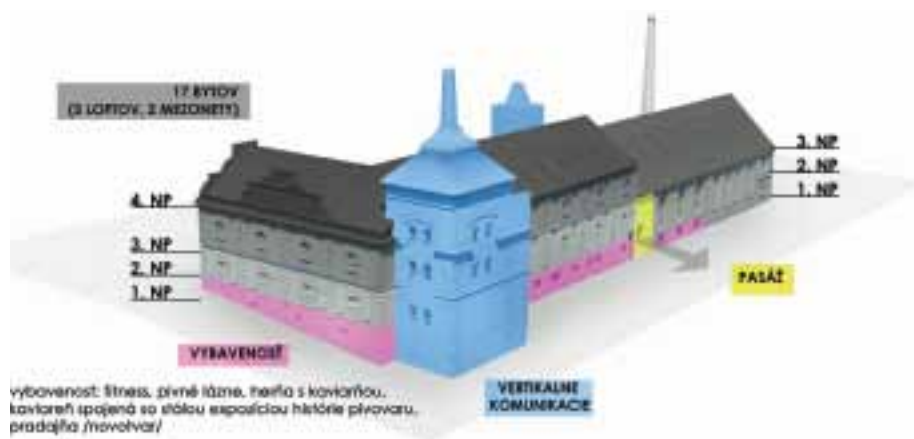

VERONIKA BAYEROVÁ
ATELIÉR PETRA SUSKEHO A MARKA TICHÉHO // FA ČVUT V PRAZE

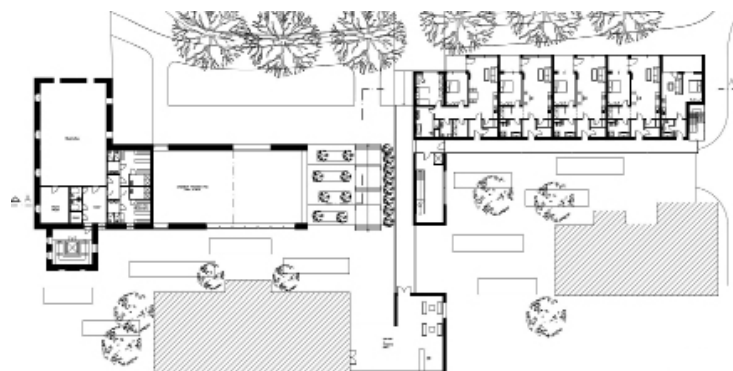

EVA BELLÁKOVÁ, NINA BUKVAIOVÁ, ĽUBOŠ ŽABENSKÝ
ATELIÉR EGY KRÁČOVÉ // FA STU BRATISLAVA

VENDULA BĚŽÁKOVÁ
ATELIÉR TOMÁŠE ŠENBERGERA, DANIELA SMITKY A TOMÁŠE MEDA // FSV ČVUT V PRAZE

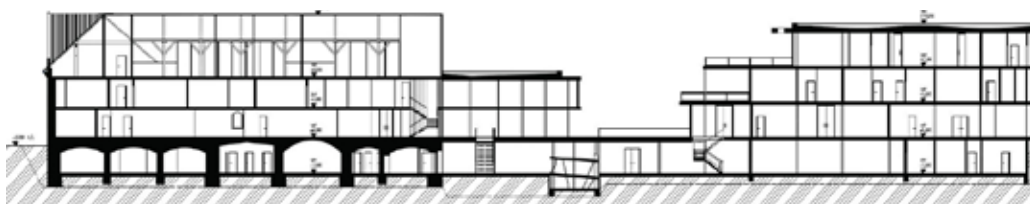
HANA BLÁHOVÁ

ATELIÉR TOMÁŠE ŠENBERGERA, DANIELA SMITKY A TOMÁŠE MEDA // FSV ČVUT V PRAZE

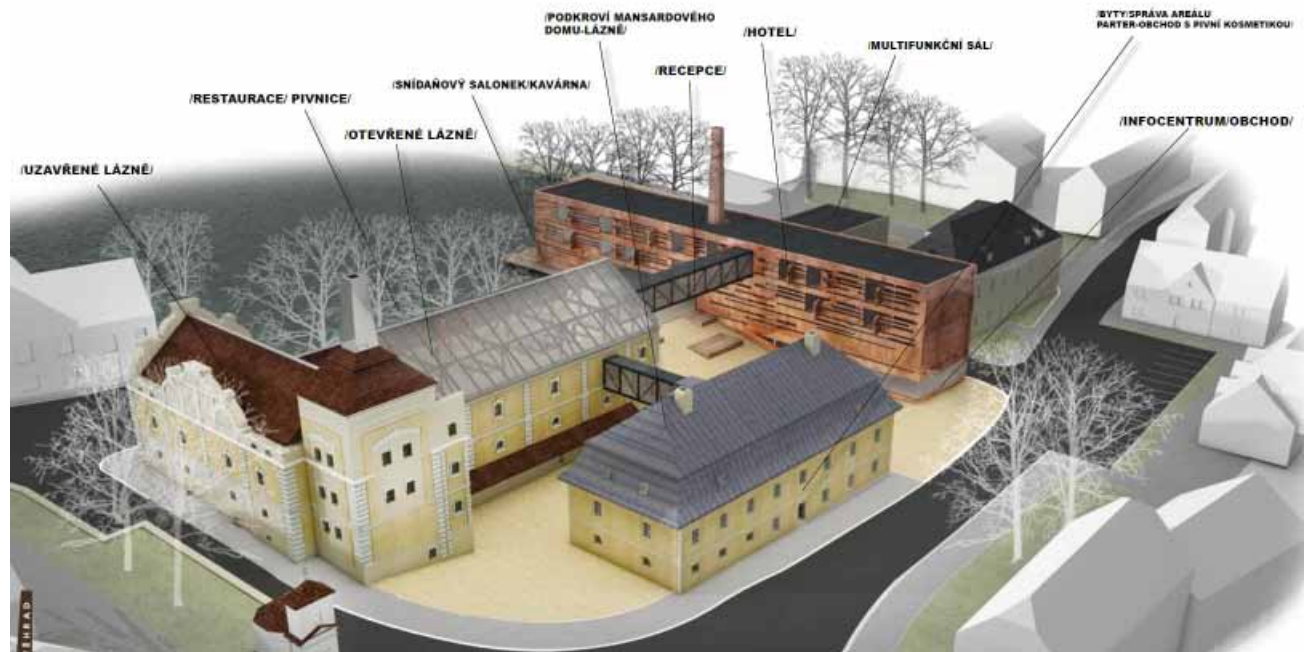
ZUZANA ČERNÁ
ATELIÉR TOMÁŠE ŠENBERGERA, DANIELA SMITKY A TOMÁŠE MEDA // FSV ČVUT V PRAZE

PAVLA ČERVOVÁ
ATELIÉR ARNOŠTA NAVRÁTILA A VÁCLAVA MUDRY // FA ČVUT V PRAZE

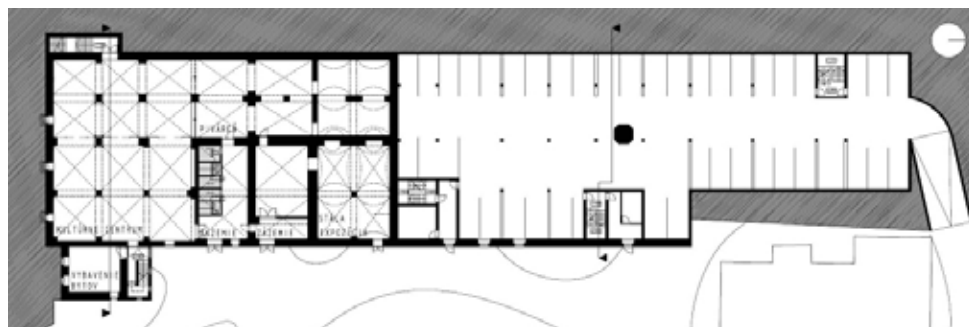
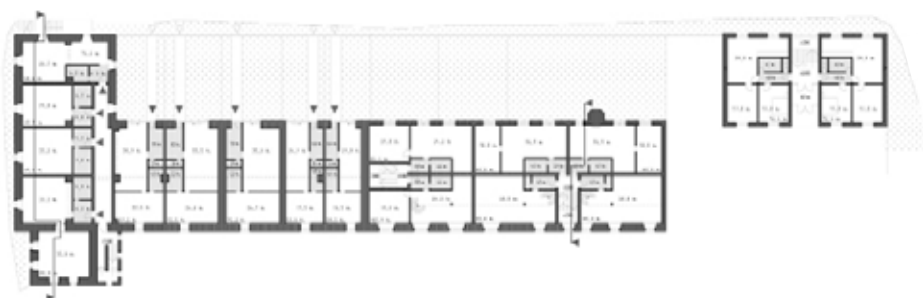
TEREZA DĚDKOVÁ
ATELIÉR JIŘÍHO BUČKA A FILIPA HORATSCHKEHO // FUA TU V LIBERCI

JURAJ ĎURÍK

ATELIÉR LADISLAVA LÁBUSE A MICHALA ŠRÁMKA // FA ČVUT V PRAZE

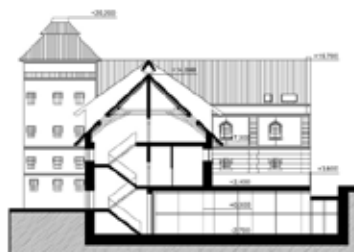
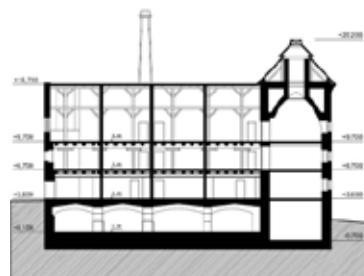
MARTINA FLANDEROVÁ
ATELIÉR VÁCLAVA GIRSY A TOMÁŠE EFLERA // FA ČVUT V PRAZE

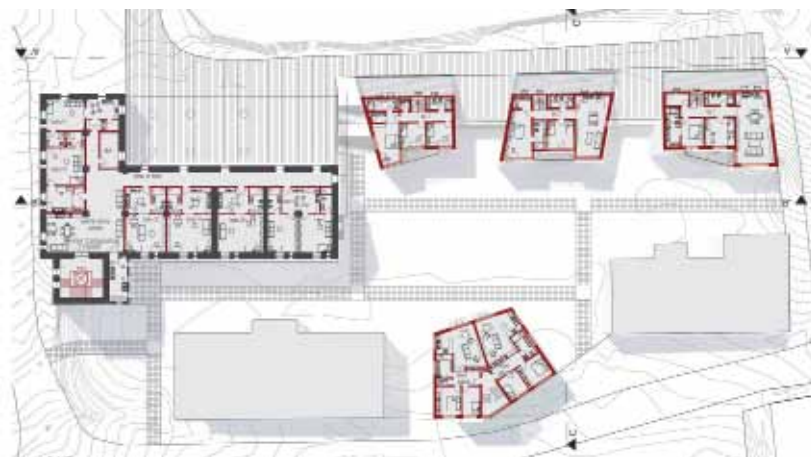
LUCIA GERŠIOVÁ

ATELIÉR LADISLAVA LÁBUSE A MICHALA ŠRÁMKA // FA ČVUT V PRAZE

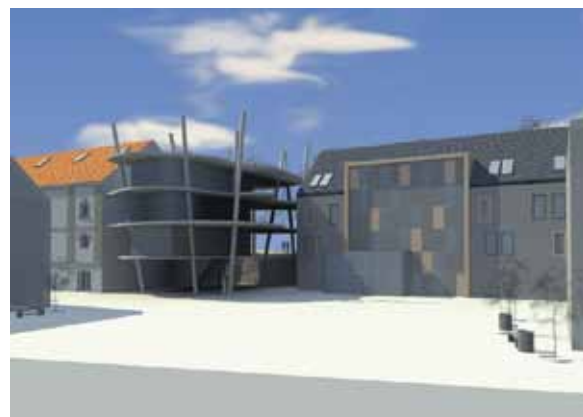
KATARÍNA GYÖREOVÁ
ATELIÉR IRENY ŠESTÁKOVÉ, ONDŘEJE DVOŘÁKA A PAVLA LUPAČE // FA ČVUT V PRAZE

KAMILA HANČLOVÁ

ATELIÉR IRENY ŠESTÁKOVÉ, ONDŘEJE DVOŘÁKA A PAVLA LUPAČE // FA ČVUT V PRAZE

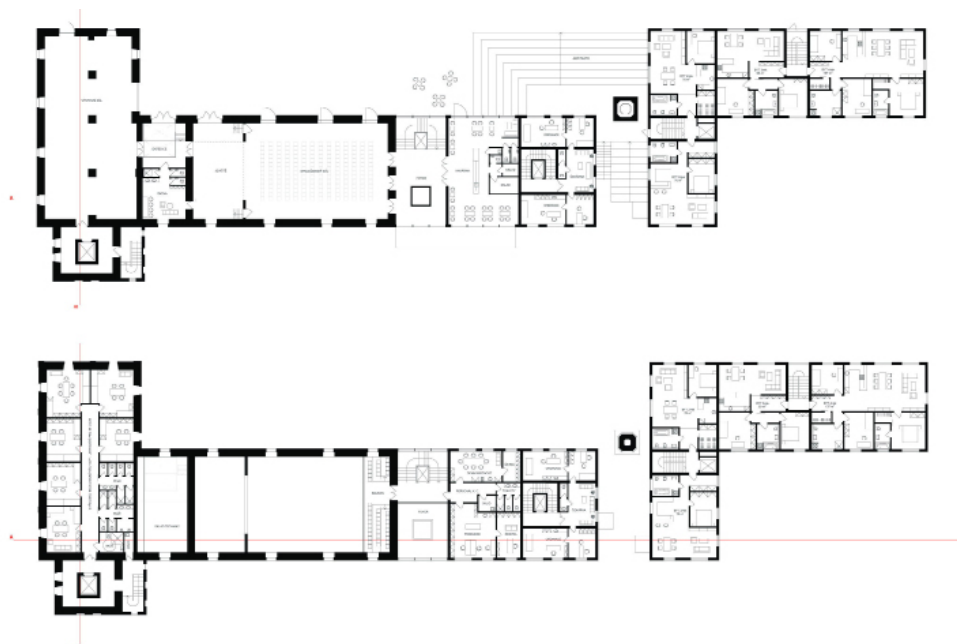
PETR HEJTMÁNEK
ATELIÉR VLADIMÍRA GLEICHA, IVY KNAPPOVÉ A BEDŘICHA KOŠATKY // FSV ČVUT V PRAZE

JAN JIRÁSKO

ATELIÉR JIŘÍHO BUČKA A FILIPA HORATSCHKEHO // FUA TU V LIBERCI

MONIKA JUHÁSZOVÁ
ATELIÉR PETERA DANIELA // FA STU BRATISLAVA

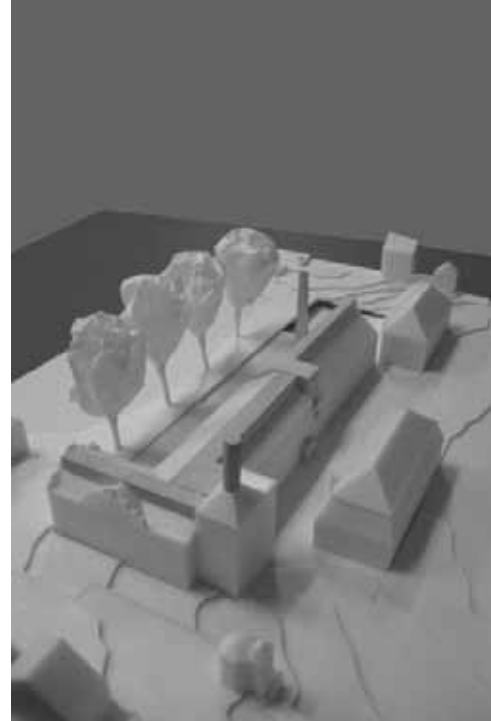

MIROSLAV JUREN

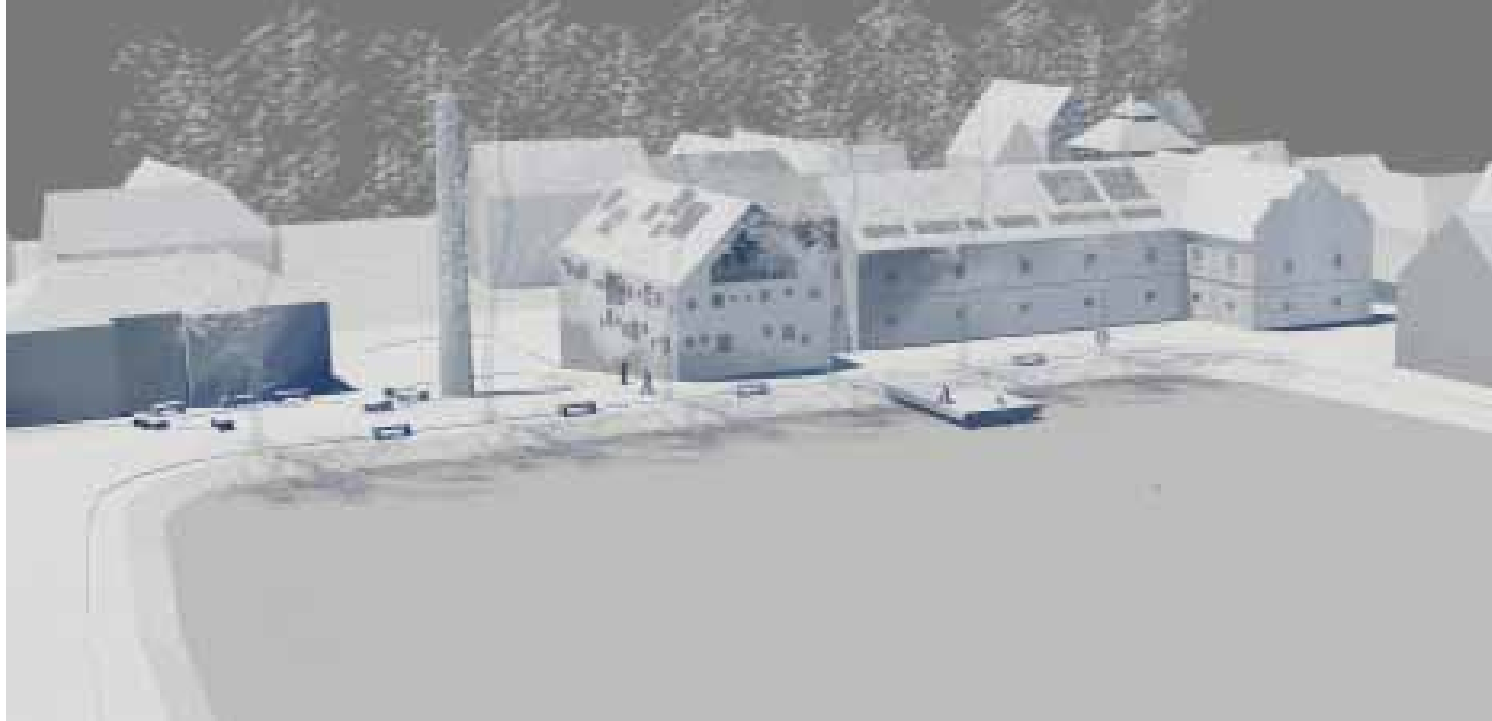
ATELIÉR IRENY ŠESTÁKOVÉ, ONDŘEJE DVOŘÁKA A PAVLA LUPAČE // FA ČVUT V PRAZE

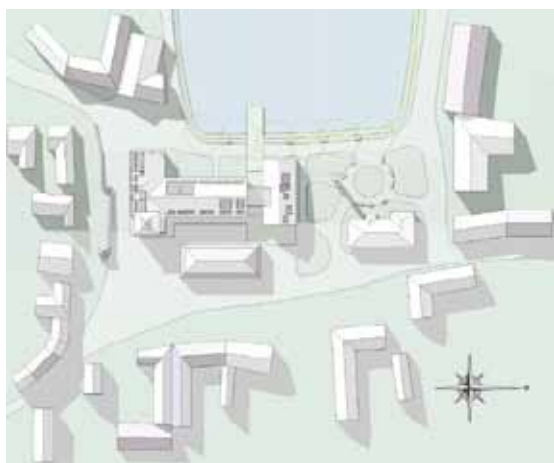
MICHAL JUST, DANIEL MARKOV
ATELIÉR JANA MLÉČKY // FA VUT V BRNĚ

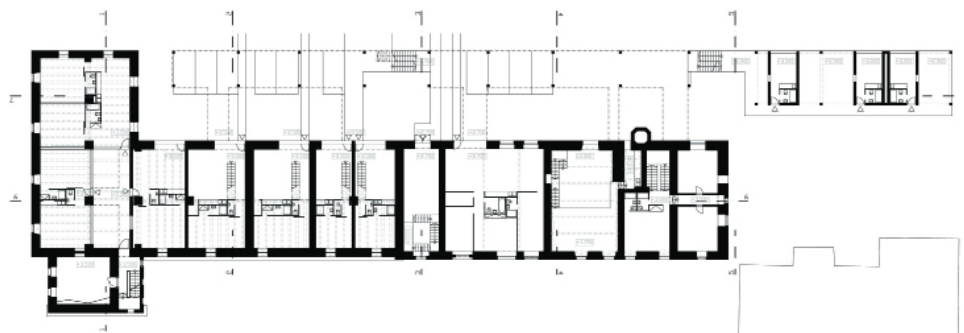
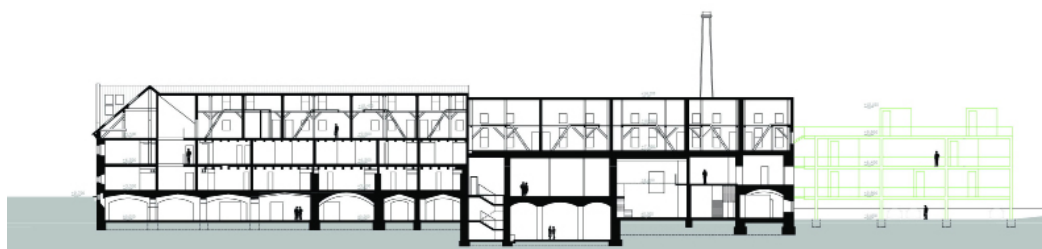
JIŘINA KACHTÍKOVÁ

ATELIÉR IRENY ŠESTÁKOVÉ, ONDŘEJE DVOŘÁKA A PAVLA LUPAČE // FA ČVUT V PRAZE

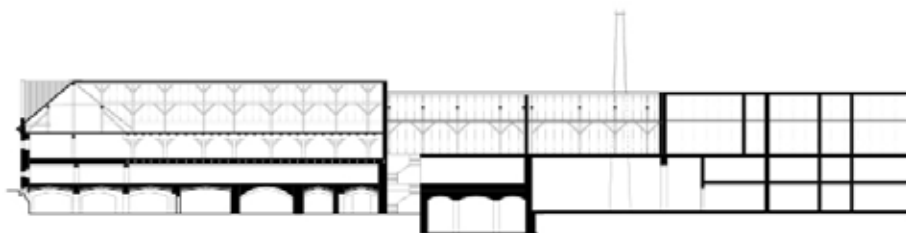
MARTINA KALUSOVÁ, PAVEL PAVLÍK, ONDREJ MARKO, MATÚŠ VARGA
FA VUT V BRNĚ

MARTIN KLICPERA

ATELIÉR IRENY ŠESTÁKOVÉ, ONDŘEJE DVOŘÁKA A PAVLA LUPAČE // FA ČVUT V PRAZE

JARIN KROUZ
ATELIÉR JÁNA STEPELA A ONDŘEJE BENEŠE // FA ČVUT V PRAZE

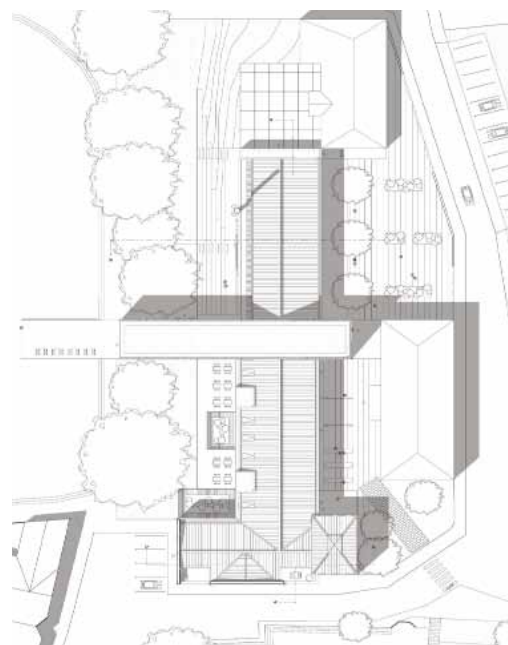
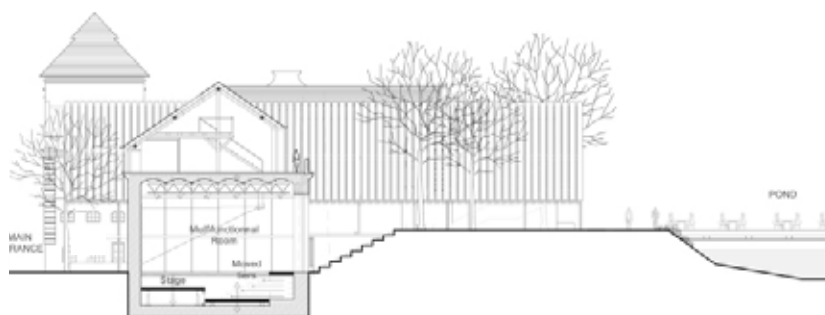
LENKA KVASNIČKOVÁ

ATELIÉR TOMÁŠE ŠENBERGERA, DANIELA SMITKY A TOMÁŠE MEDA // FSV ČVUT V PRAZE

HUGO LANGLAIS-VIGNON
ATELIÉR IRENY ŠESTÁKOVÉ, ONDŘEJE DVOŘÁKA A PAVLA LUPAČE // FA ČVUT V PRAZE

IVETA MANDÍKOVÁ

ATELIÉR TOMÁŠE ŠENBERGERA, DANIELA SMITKY A TOMÁŠE MEDA // FSV ČVUT V PRAZE

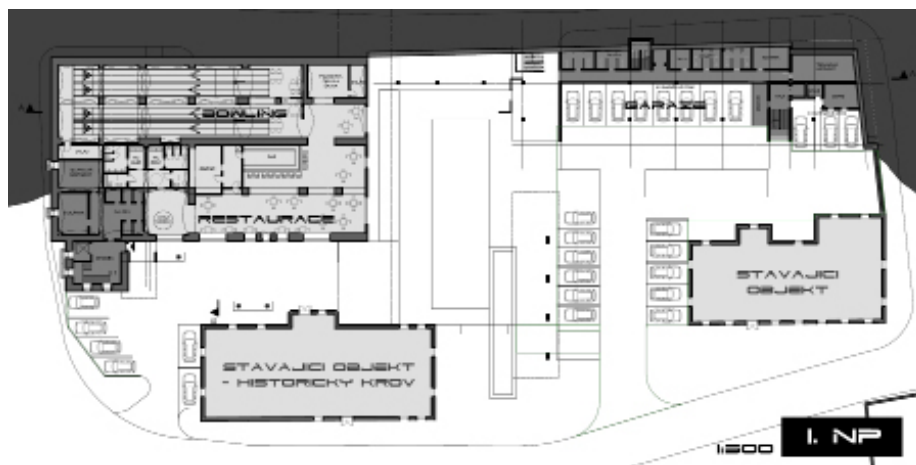
ROSTISLAV MAREŠ
ATELIÉR KARLA FOŘTLA A DAVIDA BELKA // FA ČVUT V PRAZE

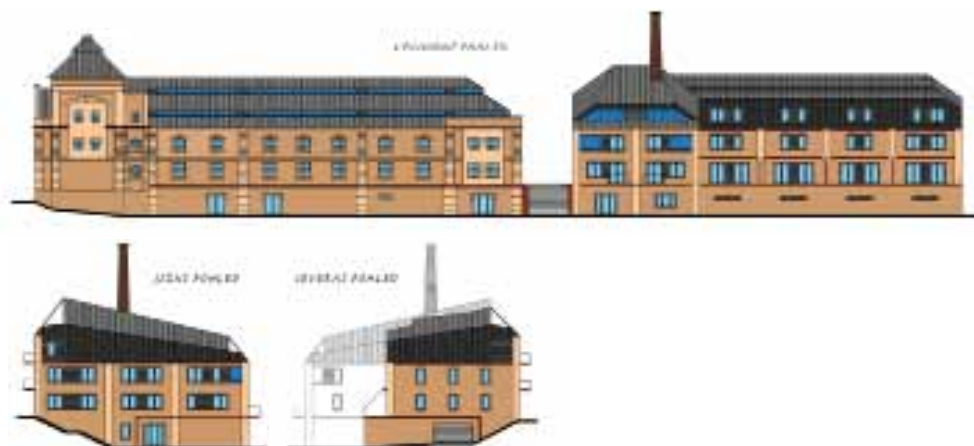
MONIKA MORAVCOVÁ

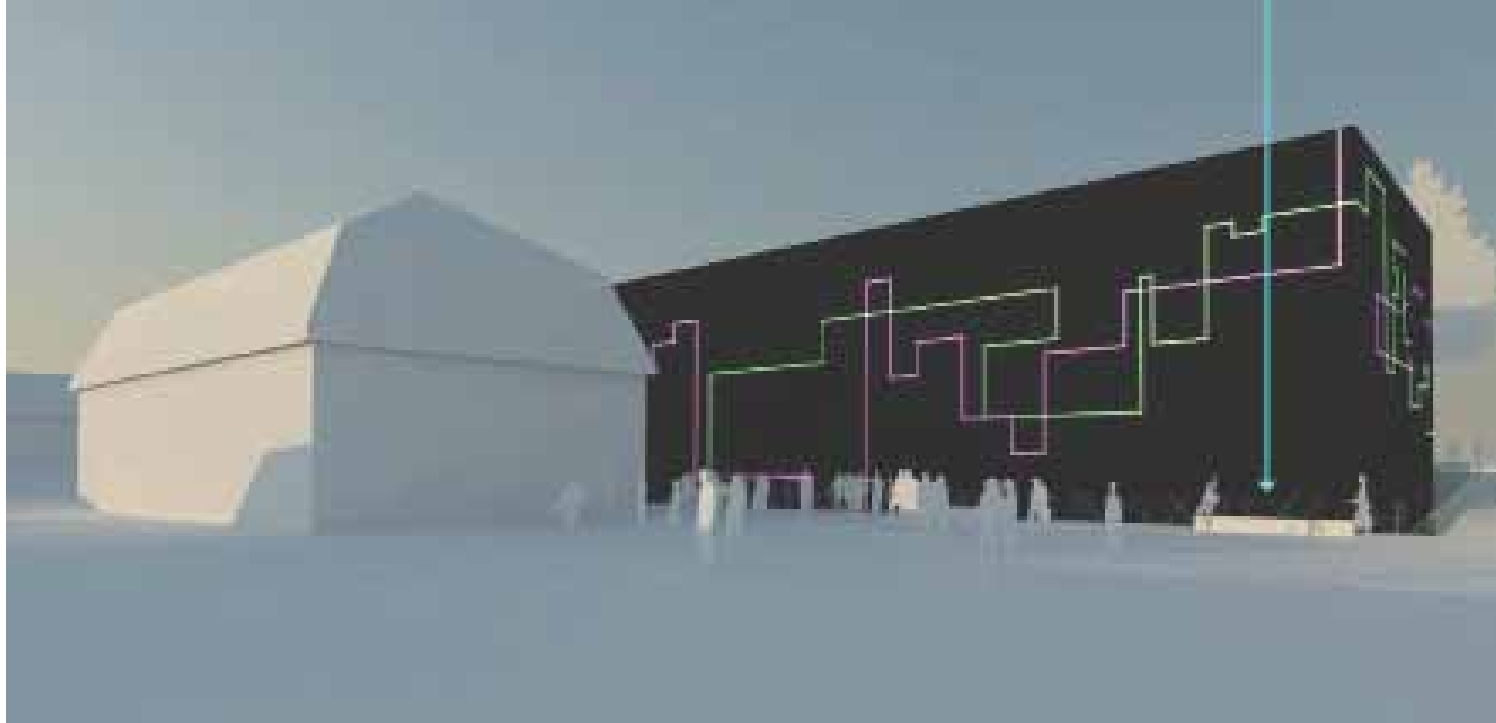
ATELIÉR TOMÁŠE ŠENBERGERA, DANIELA SMITKY A TOMÁŠE MEDA // FSV ČVUT V PRAZE

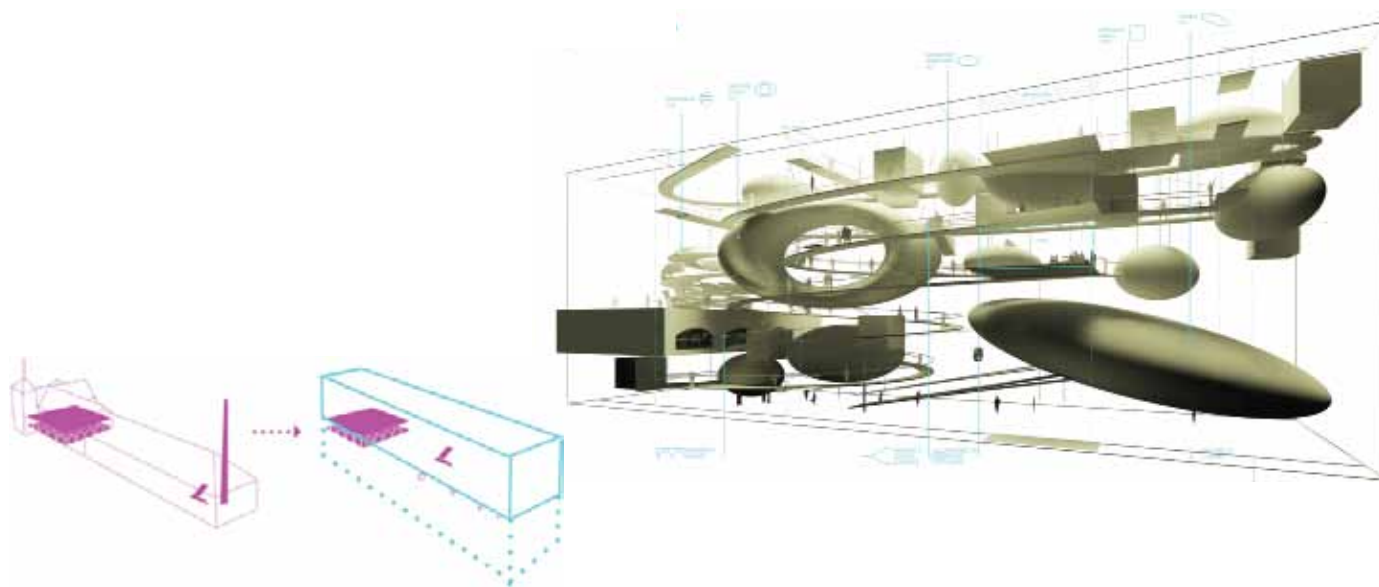

FILIP NOVOTNÝ
ATELIÉR KARLA FOŘTLA A DAVIDA BELKA // FA ČVUT V PRAZE

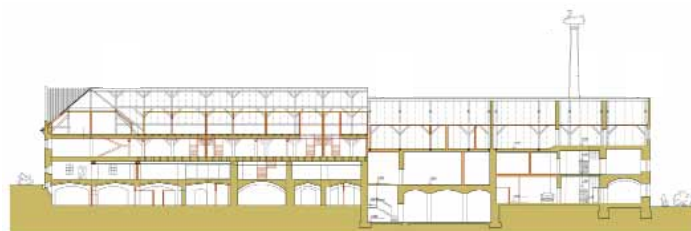

MARIE PAVLASOVÁ, JINDŘICH KEJÍK
ATELIÉR JIŘÍHO BUČKA A FILIPA HORATSCHKEHO // FUA TU V LIBERCI

ALENA PEČÍKOVÁ
ATELIÉR SILVIE KRÁNEROVÉ // FA STU BRATISLAVA

BENOÎT PEIGNE

ATELIÉR IRENY ŠESTÁKOVÉ, ONDŘEJE DVOŘÁKA A PAVLA LUPAČE // FA ČVUT V PRAZE

MARTINA POLÁCHOVÁ
ATELIÉR TOMÁŠE ŠENBERGERA, DANIELA SMITKY A TOMÁŠE MEDA // FSV ČVUT V PRAZE

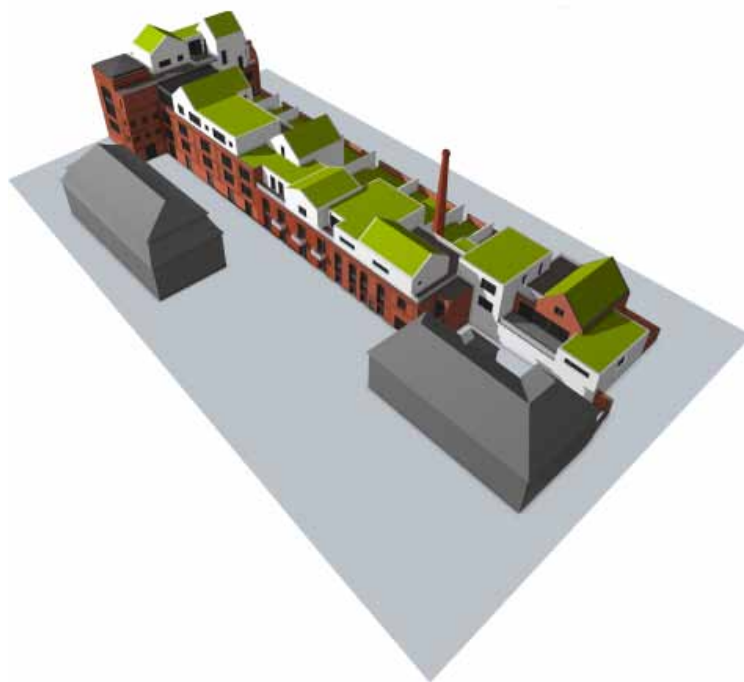

DENISA RUSNÁČIKOVÁ, PAULÍNA ŠUJANOVÁ
ATELIÉR EKVY KRÁČOVÉ // FA STU BRATISLAVA

MAREK SKOTÁK
ATELIÉR JÁNA STEPELA A ONDŘEJE BENEŠE // FA ČVUT V PRAZE

BARBORA SLIMÁKOVÁ
ATELIÉR JANY GREGOROVÉ // FA STU BRATISLAVA

ALŽBĚTA STODOLOVÁ
ATELIÉR TOMÁŠE ŠENBERGERA, DANIELA SMITKY A TOMÁŠE MEDA // FSV ČVUT V PRAZE

EVA ŠIŠKOVÁ
ATELIÉR JANY GREGOROVÉ // FA STU BRATISLAVA

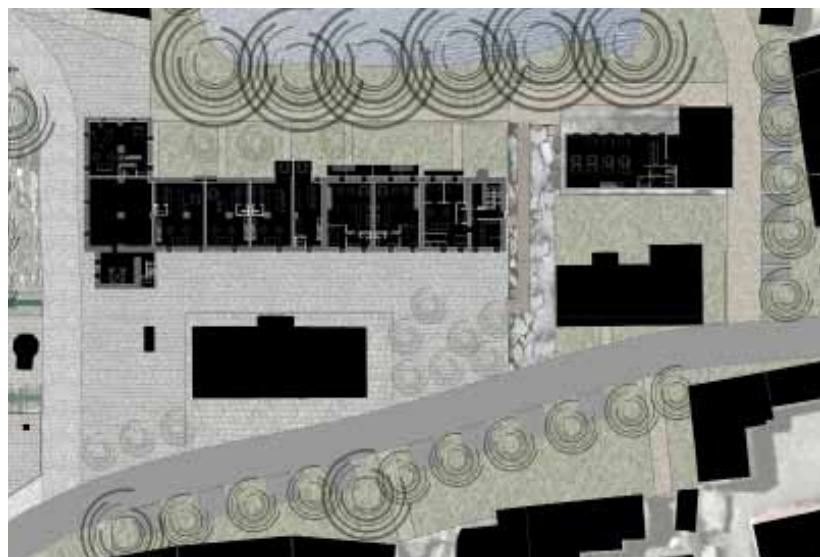
ANTONÍN ŠKRÁBA
ATELIÉR IRENY ŠESTÁKOVÉ, ONDŘEJE DVOŘÁKA A PAVLA LUPAČE // FA ČVUT V PRAZE

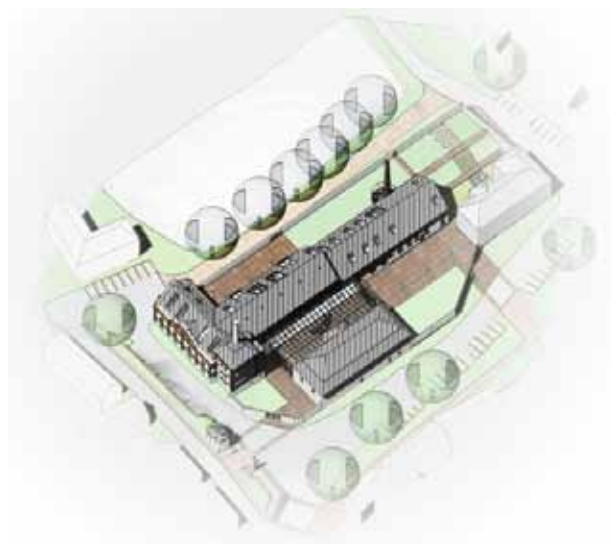
JAN ŠMÍDA

ATELIÉR MIROSLAVA CIKÁNA A PETERA BUŠE // FA ČVUT V PRAZE

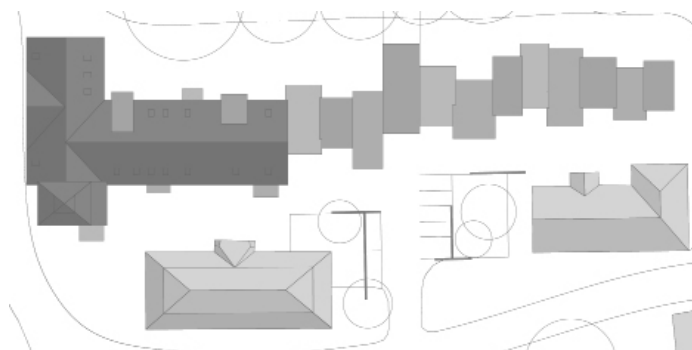
ZUZANA ŠOBEKOVÁ
ATELIÉR JANY GREGOROVÉ // FA STU BRATISLAVA

ZUZANA TLACHOVÁ

ATELIÉR TOMÁŠE ŠENBERGERA, DANIELA SMITKY A TOMÁŠE MEDA // FSV ČVUT V PRAZE

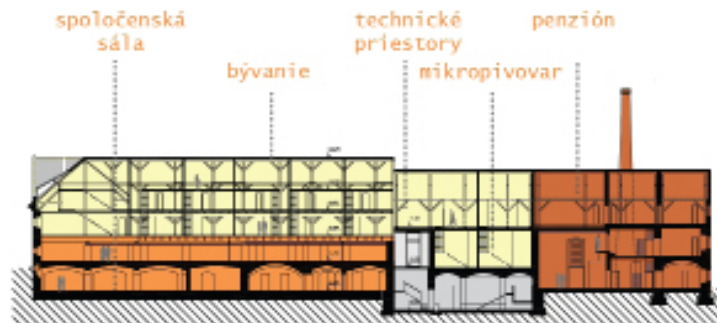
TÁŇA TOMKOVÁ
ATELIÉR TOMÁŠE ŠENBERGERA, DANIELA SMITKY A TOMÁŠE MEDA // FSV ČVUT V PRAZE

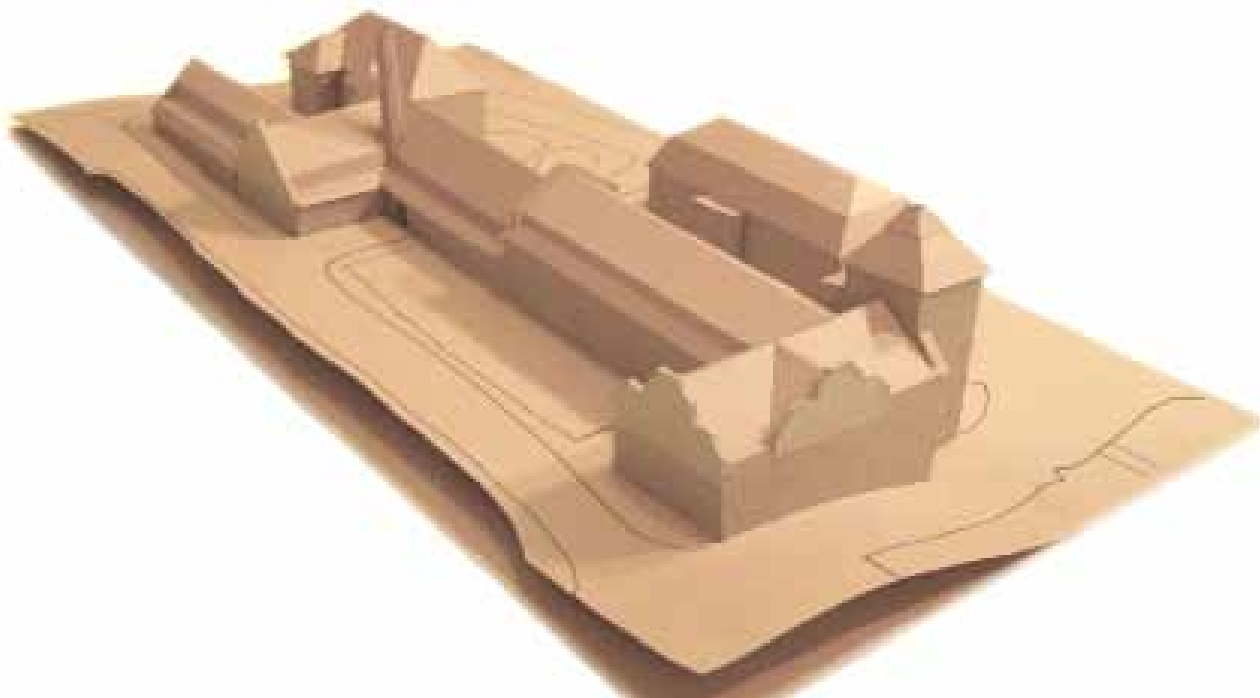

MÁRIA TRNOVSKÁ

ATELIÉR JANY GREGOROVÉ // FA STU BRATISLAVA

JIŘÍ VOŠLÁŘ
ATELIÉR LADISLAVA TICHÉHO A JIŘÍHO TROJANA // FA ČVUT V PRAZE

KOMENTÁŘE

Po mnohaletém úporném a v podstatě velmi neefektivním úsilí o záchranu císařského pivovaru v Buštěhradě, vynaloženém znalci architektury, milovníky industriální architektury, občany města – tedy vůbec lidmi různých povolání a věkových skupin, kteří mají vztah ke kulturnímu dědictví, k hodnotám, které nám zde zanechali naši předkové – přinesla teprve studentská soutěž konkrétní praktický výsledek. Nepředvídatelně masivní aktivita studentů architektury z univerzit v Čechách, na Moravě i na Slovensku, vyústila v jasný pozitivní účinek – k odvrácení rizika demolice historického areálu mimořádné hodnoty a k nastínění reálných možností jeho revitalizace. Velký vděk.

A tak dnes nikoliv poprvé projevila občanská společnost, zde zastoupená především mladou generací, kulturnost, cit a mnohem vyšší morální postoje, než nevyzpytatelný, zkonstatělý orgán „kulturu završující“ – Ministerstvo kultury, které jako i v dalších závažných případech posledních let bohužel neposkytuje jistotu garance nejvyšší odbornosti a záruky nejzodpovědnějšího rozhodování ve věcech ochrany kulturního dědictví.

Fascinoval mě obrovský zájem studentů o řešení obtížné úlohy, i jejich jednoznačné vědomí významu uchování starobylého, byť na první pohled silně zchátralého areálu. Přestože se ve výsledku návrhy revitalizace císařského pivovaru od sebe lišily mírou intervence do historického organismu, prostorovým uspořádáním, rozsahem a formou dostaveb, kvalitou architektonického projevu – vždy dominovalo společné vědomí o vysoké hodnotě a jednoznačnosti uchování vynikající historické architektury, která tvoří neoddělitelnou součást milieu centra Buštěhradu. Úroveň návrhů revitalizace byla ve všech případech umocněna snahou o vcítění do potřeb města a domýšlením toho, jak při příležitosti obnovy starobylého areálu zlepšit životní podmínky pro obyvatele města i širšího okolí.

Případ studentské soutěže na revitalizaci císařského pivovaru v Buštěhradě ve mně opět vzbuzuje naději.

Pivovary mám rád. Nejen pro výrobu oblíbeného nápoje, ale především jako nezaměnitelný stavební druh.

Jako jedno z mála výrobních odvětví prodělalo pivovarnictví ve druhé polovině 19. století přechod od řemeslné výroby k průmyslové v původních, ale dramaticky přestavěných budovách. Jiná výrobní odvětví realizovala nástup průmyslové doby převážně v nových továrnách. I mnoho nových pivovarů se postavilo pro moderní technologie a také mnoho existujících budov bylo zrušeno nebo zbořeno, ale desítky, možná stovky původních řemeslných pivovarů byly přestavěny na moderní, průmyslovou „parostrojní“ výrobu. Nová doba vstoupila do renesančních a barokních budov původních pivovarů nekompromisně, ale díky shodným stavebním technologiím i materiálům z dnešního pohledu nakonec neagresivně. Fádni, svým charakterem převážně hospodářské stavby pivovarů, byly ozvláštněny radikálními intervencemi nových technologií sladovnických hvozdu, vysokými prostory varen nebo rozměrnými přístavbami chladiřen a ležáckých sklepů. Renesanční fasáda pivovaru Eggenberg v Českém Krumlově byla prolomena neogotickým průčelím varny, elegantní, téměř secesní arkáda chladiřny ozdobila barokní stodolu Giacoma Antonia de Maggiho postoloprtského pivovaru. Příklady jsou doslova na každém kroku. Ony dvě vrstvy, architektonickým jazykem definující řemeslný základ a průmyslovou přestavbu, dodávají českým pivovarům neopakovatelné kouzlo. Původní hodnotné a funkční prostory byly uchovány a nové, nezbytné pro zcela novou výrobní funkci je technicky i architektonicky obohacily. Jednoduchý a srozumitelný princip – bez falešné nostalgie a přesto citlivý.

Vrstvy

Vzájemná podpora původní, staré a přidané, nové vrstvy byla i prvním vodítkem studentských projektů konverze císařského pivovaru v Buštěhradě.

Historické vrstvy – barokní a z 19. století – čitelné na jednoduché řádce budov od východu k západu, měly přidanou ještě další, provizorní z posledních desetiletí. Hodnotné články – především z pohledu vnitřní struktury a identifikačních znaků stavby – měly být zachovány a využity pro nové funkce. Nová vrstva měla být dodána v aktuálním slovníku architektury 21. století, s měřítkovou a materiálovou korekcí vztaženou k původní architektuře. Vítané byly drobné intervence nové vrstvy do původních budov (barokních i z 19. století), díky kterým se odstranil nepříjemný efekt rozdělení stavby na starou část (východní) a novou přístavbu. Repliky, náhrady nebo dostavby již dříve zbořených částí jsme z principu odmítli.

Otevření

Druhým vodítkem byly opravy vnějších prostorů, dříve – díky uzavřené entitě výrobního podniku – nedefinovaných. Otevření a zároveň osvobození vnějších prostorů pivovaru – a to fakticky i v přeneseném smyslu pomocí změny funkce – bylo důležitým úkolem konverze. Bariéru mezi interiérem obce a rybníkem bylo nutné prolomit – i za cenu komplikace s nesouladem výškových úrovní. Prostorové propojení napříč pozemkem vneslo vedle optických kontaktů s vodní hladinou a stromy na hrázi i více slunce a volnosti do nového náměstí. „Nábřeží“ se tak stalo významným prvkem téměř všech studentských konceptů.

Že řada studentských projektů konverzí císařského pivovaru v Buštěhradě měla nakonec poměrně dobrou úroveň, dokumentuje i cena pro Táňu Tomkovou z našeho ateliéru, kterou získala v mezinárodní soutěži o nejlepší studentskou práci na téma technických a industriálních památek na festivalu TECHNÉ 2011 v Ostravě.

Zadanie adaptácie historického pivovaru v Buštěhrade bolo v roku 2010 hlavnou témou na ateliérovej tvorbe v rámci zamerania Obnovy architektonického dedičstva na Fakulte architektúry STU Bratislava. Riešili ju študenti bakalárskeho aj inžinierskeho stupňa štúdia. Atraktivita a aktuálnosť zadania, ako aj možnosť tvorivej konfrontácie názorov na medzinárodnej úrovni boli hnacím mechanizmom mnohých účastníkov študentskej súťaže. Návšteva terénu s výkladom predmetu riešenia bola dobre pripravená a vzhľadom na enormný počet súťažiacich aj dobre organizačne zvládnutá. Vzhľadom na to, že lokálny program bol definovaný iba rámcovo (funkčná náplň bola limitovaná iba požiadavkou, adaptovať priestory bývalého pivovaru pre funkciu nadštandardného bývania) bol pre súťažiacich vytvorený dostatočný priestor na to, aby uplatnili svoju kreativitu v plnom rozsahu.

Priznám sa, že po navštívení lokality mi prišlo trochu ľúto, že toto atraktívne mestečko bolo chápané ako potencionálny satelit mesta Prahy, kde sa pomerne blízko od metropoly dá „mestsky“ bývať a zároveň si užívať výhody vidieka. Už samotná požiadavka nadštandardného bývania mestského typu dosť výrazne limitovala možnosť rehabilitácie „genia loci“ areálu pivovaru, ako súčasť bývalého centra malého mestečka.

Slovenskí študenti boli na tento problém upozornení a preto väčšina ich návrhov vychádzala z dôslednej analýzy prostredia a odhalenia jeho potenciálu pre rehabilitáciu zaniknutých prejavov kultúrnych stôp minulosti (viažúcich sa predovšetkým na tradíciu pivovarníctva). V záplave množstva návrhov zaujali z hľadiska pamiatkovej obnovy tie, ktoré sa snažili maximálne obnoviť hodnotné časti areálu bývalého pivovaru.

Vzhľadom na skutočnosť, že vo vstupných podkladoch chýbali informácie o slohovom vývoji areálu, bolo potrebné pre zabezpečenie určitej miery exaktnosti pri navrhovaní vypracovať aspoň pracovnú grafickú verziu slohovej analýzy pôdorysov areálu. Na základe slohovej analýzy sa študenti pokúsili o hypotetické rekonštrukcie

objemovo-priestorovej štruktúry vývojových etáp areálu. Na základe poznatkov boli schopní vizualizovať približnú podobu pivovaru z neskorogotickej etapy, s predpokladanou lokalitou vodného mlyna, barokovej etapy, ktorá už funkciu mlyna pravdepodobne ruší a dostavuje pôvodné solitéry do kompaktnej hmoty pivovaru, z prestavby z pol. 19. storočia, prelomu 19. a 20. storočia a súčasný stav z pol. 20. storočia. Súčasťou prípravy bolo aj naštudovanie technológie výroby piva.

Analýzy prostredia ako aj naštudovanie histórie technológie pivovarníctva ich výrazne inšpirovali pri návrhoch, v ktorých okrem požadovanej funkcie bývania vyjadrovali aj svoju predstavu o možnostiach obnovenia pôvodného charakteru lokality. Okrem toho, že existujúce budovy pivovaru boli prezentované z obdobia prelomu 19. a 20. storočia, za zmienku stojí aj snaha o možné naznačenie existencie vodného mlyna z prvej vývojovej etapy pivovaru. Študenti pracovali vo fáze analytickej v kolektívoch, neskôr, po nadefinovaní idey konceptu samostatne.

Z jasne definovaných požiadaviek funkčnej náplne (navrhnuť adekvátne bývanie v priestoroch pivovaru) a obnovy pamiatok (prezentovať areál v poslednej hodnotnej slohovej etape, s možnosťou inšpirácie zo starších období) sa počas riešenia vyskytovali nové impulzy, ktoré spomínané priority viac či menej akceptovali.

Jednalo sa o:

- také kultúrno-spoločenské využitie priestorov nevhodných pre bývanie, ktoré maximálne využijú tému pivovarníctva, prípadne poukážu na spätosť miesta s významnými osobnosťami (Ota Pavel...);
- takú mieru polyfunkcie areálu, ktorá by umožnila jeho napojenie nielen na zaniknuté námestie a nevyužitý rybník, ale bezbariérovo prepojila potenciálne centrum mestečka so zámkom;
- využitie rybníka a jeho príslušného územia na aktivity športového charakteru;
- možnosti zohľadnenia ekologických princípov navrhovania (aplikovaných v mladších, menej hodnotných častiach pivovaru, v rámci ktorých bolo možné akceptovať aj radikálnejšiu mieru prestavby historických budov).

Z hľadiska architektonických zásahov do historického areálu pivovaru sa v jednotlivých návrhoch uplatňovali nasledovné postupy.

Ako z hypotetických rekonštrukcií stavebného vývoja areálu vyplýva, najoptimálnejším z hľadiska pamiatkovej obnovy sa javila rekonštrukcia areálu do obdobia z prelomu 19. a 20. storočia. Areál z tohto obdobia pozostával z prestavaného pôvodného barokového pivovaru a dvojhlavého hvozdu s komínom, varne, správnej budovy a neskôr pristavaním druhého komína s varňou, orientovaného smerom k rybníku. Väčšina návrhov túto skutočnosť rešpektuje, preto aj zásahy do pôvodných fasád objektu sú minimalizované. Pri vizualizácii fasád objektov boli navrhnuté dva varianty farebnosti (okrový a lomený biely), na základe rôznych informácií z historických fotografií.

Výraznejšie architektonické zásahy sú zrejmé vo vyšších podlažiach objektov a ich strešných priestoroch (určených na bývanie), tiež v novotvaroch, súvisiacich s riešením statickej dopravy v podzemí, prípadne pri aplikovaní predimenzovaných vikierov zimných záhrad v loftoch, uplatňujúcich solárne zisky ako súčasť ekologického konceptu. Pri návrhoch, ktoré riešili statickú dopravu v podzemí areálu bolo potrebné počítat s asanáciou druhej varne a príslušných budov orientovaných smerom k rybníku.

Novotvary boli zámerne riešené ako výrazovo indiferentné, transparentné a podľa možnosti reverzibilné. Pri návrhu tieniacich zariadení pred veľkoplošnými transparentnými plochami na fasádach boli použité motívy z horizontálnych drevených žalúzií, používaných na objekte v dobe jeho vzniku. Týmto sa aj napriek priznaniu novej kultúrnej vrstvy aspoň čiastočne podarilo revokovať historizujúci charakter areálu pivovaru

Značná časť predkladaných návrhov slovenských študentov rešpektovala uvádzané metodické postupy pri obnove historického areálu pivovaru aj napriek tomu, že areál v dobe riešenia nebol vyhlásený za kultúrnu pamiatku. Jeho poloha, charakter a v neposlednej rade aj pomerne vysoká miera zachovania originálnej substance predmetný areál pivovaru predurčila na citlivé zaobchádzanie. Pivovar má totiž vysoký potenciál obnoviť a zároveň oživiť charakter mestečka, ktoré v súčasnosti čaká na svoju rehabilitáciu...

Atmosféra mesta Buštěhrad, aj keď len doposiaľ sprostredkované z fotografií, na mňa pôsobí upokojujúco až romanticky. Mesto s bohatou históriou a pamiatkami (hrad, zámok, kaplnky, morový a toskánsky stĺp, baroková budova ZUŠ, pivovar) a s dobre riešenou vybavenosťou (škola, zdravotníctvo, domov sociálnych služieb, múzeum, knižnica, kultúrne stredisko, náučný chodník) podporená prírodou a rybníkmi a zároveň s ideálnym napojením na neďaleké Kladno a hlavné mesto – Prahu nesie v sebe výrazný potenciál pre výraznejší rozvoj turizmu. Nielen výletníci z okolitých miest, ale aj náhodní turisti tu môžu nájsť takmer ideálnu zmes zaujímavosti a v súčasnej dobe hektického životného štýlu je toto mesto ideálnym zdrojom odpočinku spojeného s aktívnym poznávaním. Na druhej strane, v kontexte ekonomickej krízy, sa mesto môže vrátiť k zabudnutým tradíciám a životu založenému na svojpomocnom hospodárení v rámci trvalo udržateľného rozvoja. Jednoducho to, čo kedysi zaniklo, má v týchto časoch nádej na znovuzrodenie (pivovarníctvo, malé hospodárstva). V súčasnosti sa znova objavujú malé varne piva a pivárne riešené ako reštaurácie, kde tradícia varenia piva takto prežíva svoju renesanciu.

Buštěhradský pivovar ako technická a historická stavba má široký potenciál využitia a je žiaduce ju zachovať. Nájsť však naozaj vhodnú funkčnú náplň, ktorá čo najmenej naruší charakter stavby a jeho genia loci a súčasne bude schopná pokryť nároky súčasnej generácie i tých ďalších je náročné.

Ako prvá funkcia vyplývajúca z pôvodného konceptu vhodná pre túto technickú stavbu by mohla byť funkcia muzeálna – teda expozícia výroby piva doplnená o funkcie verejného stravovania (piváreň, reštaurácia). Zachovanie konštrukčno-stavebných a technologických artefaktov a zakonzervovanie stavu s čo najmenšími zásahmi je riešenie pre historické stavby azda ideálne, no pre súčasnú realitu i rozvoj menej postačujúce.

Funkcia bývania prináša jedno výrazné pozitívum – umožňuje budovám „nezhasínať“. Z hľadiska stavebno-technického si však

vyžaduje radikálnejšie úpravy a zásahy. Bývanie v pivovare je možné situovať v objekte varne a chladného hospodárstva, kde môžu vzniknúť veľkopriestorové byty a taktiež byty v podkroví. V časti sladovňa a hvozď je bývanie vhodné situovať podľa môjho názoru na 2. nadzemné podlažie a podkrovie, kde je možno realizovať rôzne veľkosti bytov vrátane mezonetov. V súvislosti s bývaním sa vynára aj potreba riešenia statickej dopravy. Z dôvodu, že podrobne nepoznám všetky faktory vyplývajúce na vhodnosť alebo nevhodnosť umiestnenia parkovacích státí v podzemí, nechcem túto problematiku neodborne komentovať. Ak by však bolo možné vytvoriť podzemné parkovanie, tak by to situáciu s parkovaním určite vyriešilo; resp. vylepšilo. Statické parkovanie s potrebným počtom parkovacích miest pre akúkoľvek budúcu funkciu na úrovni terénu sa ukazuje asi ako nepostačujúce.

Funkcia verejného stravovania (kaviareň, piváreň, reštaurácia) je taktiež žiaduca a atraktívna. Pôvodne som bola toho názoru, že umiestnenie takejto funkcie je najvhodnejšie do podzemného podlažia objektu sladovne, ale zaujímavé by bolo využiť aj prvé nadzemné podlažie niektorej časti sladovne s využitím výhľadu na rybník so zakomponovaním exteriérovej terasy (1. nadzemné podlažie – menšia piváreň, brasserie, cukráreň alebo kaviareň, 1. podz. podlažie – reštaurácia alebo vináreň a prípadne aj nočný klub/diskotéka podľa zváženia). Objekt unikátneho hvozdu by mohla obsadiť buď funkcia vertikálnej komunikácie k bytom alebo ako plnohodnotný priestor k verejnému stravovaniu na prízemí, či bytov na poschodí (obývacia izba/salónik/ /jedáleň s exkluzívnym výhľadom na tri svetové strany).

Či je vhodné umiestniť do hvozdu vertikálnu komunikáciu/výťah, alebo nie, závisí od celkovej koncepcie návrhu a preto nemôžem zaujať jednoznačné stanovisko; každý návrh má svoje pre aj proti a dôležité je hodnotiť ho komplexne. Na 1. nadzemnom podlaží (prízemí) sladovne by sa dali uplatniť aj prevádzky obchodu a služieb. Zásobovanie a zázemie pre verejné stravovanie je z môjho pohľadu vhodné umiestniť na 1. podzemné podlažie sladovne s prístupom zásobovacích vozidiel cez dvor v regulovanom režime.

Funkcia prechodného ubytovania (penzión, hotel) by bola tiež veľmi

zaujímavým riešením. Spojenie ubytovania s konferenčným/kongresovým centrom vhodným pre usporiadanie nielen pracovných, ale aj iných podujatí (kurzy, školenia, sústreďenia, školy v prírode) ponúka rôznorodé dispozičné a prevádzkové návrhy. Hotel alebo penzión môže poskytovať aktivity spojené s využívaním voľného času v bezprostrednom i širšom okolí Buštěhradu (rybárčenie, turistika, spoznávanie histórie) a zameranie hotela môže byť taktiež cielené na relax a šport (wellness hotel).

Osobne by som asi najviac privítala skĺbenie funkcií:

1. penziónu/hotela s reštauráciou
2. prezentácie pivovarníckej histórie (menšie múzeum/expozícia)
3. obchodov a služieb podľa potrieb mesta

V celkovom riešení by bolo vhodné prepojenie dvora smerom k rybníku v osi východ-západ v časti varne a chladného hospodárstva na 1. nadzemnom podlaží, formou „pasáže“. Zároveň pridávanie novostavieb na pozemku treba dôkladne prehodnotiť, a ak ich realizovať, tak v severozápadnej časti v menšom objeme a prípadne s napojením na varňu a chladné hospodárstvo. Okolie by bolo samozrejme vhodné upraviť nízkou a stredne vysokou zeleňou, drobnou architektúrou, atraktívnym osvetlením a nevyhnutnými parkovacími plochami na teréne (severozápad pozemku, prípadne časť aj vo dvore).

Renováciou komplexu pivovaru s integrovaním funkcie prechodného ubytovania, verejného stravovania, obchodu a služieb by sa tento zaujímavý a historicky významný objekt mohol stať multifunkčným akcentom nielen na lokálnej úrovni mesta, ale aj pre širšie okolie tohto zaujímavého kraja.

Peter Daniel

Ústav interiéru a výstavníctva, FA STU v Bratislave

Adaptácia cisárskeho pivovaru v Buštěhrade bola, z pohľadu architekta, atraktívnym zadaním konverzie priemyselnej architektúry. Fotogenický areál vytvára neopakovateľný genius loci v centre mesta. V zadaní preferovaná funkcia s prevahou bývania je, pre pôvodné objekty, trocha problematická vzhľadom na ich existujúcu stavebnú štruktúru a nevyhnutnosť dodržania hygieny obytného prostredia z hľadiska oslnenia a presvetlenia hlbokých dispozícií denným svetlom. Následná miera perforácie murív (nové okenné otvory v barokových štítoch a stenách) a striech, pri zachovaní autentického architektonického výrazu, bola pri návrhu mimoriadne náročná, rovnako ako vytvorenie optimálnych väzieb a dispozícií bytov bez nezmyselných priestorov. Stavebno-technické riešenie sa pritom musí udržať v medziach ekonomicky efektívnej rekonštrukcie a priniesť investorovi primeraný zisk. Skutočná ekonomická reálnosť investície je krehká. Pri dodržaní súčasných požiadaviek na štandardy a energeticky nenáročnú prevádzku sú tieto možnosti, v historických budovách, značne obmedzené – čiastočne sa vylučujú pasívne tepelné zisky, riešenie riadeného vetrania a zníženia tepelných strát konštrukciami je technicky náročné. Bývanie tohto typu musí hľadať špecifického klienta ktorý, aj pri určitom obmedzení komfortu, ocení jedinečnosť stavby. Súčasná ekonomická situácia takýmto stavebným projektom veľmi nepraje.

Porotování studentské soutěže na konverzi a dostavbu bývalého císařského pivovaru v Buštěhradě bylo velmi pozitivní zkušeností. Jednak tím, že se soutěže zúčastnilo mnoho studentů z různých škol, ale také tím, jak tvořivě, a přitom zodpovědně přistupovali studenti k tomuto úkolu. Všechny projekty byly velmi dobré. Věřím, že každý z porotců přistupuje k hodnocení s jakousi “obecnou” a “konkrétní” filosofií a zkušeností. Obecně je pro mě vždy nejdůležitější, zda navrhovaný soubor staveb či dům má v rovnováze svůj přínos soukromému i veřejnému, krátkodobému i dlouhodobému. Nejsem zastáncem řešení příliš účelově pragmatických a účelových, ani řešení vznesně idealistických. Věřím, že kvalita estetického/technického/užitného řešení domu i města/místa je stejně důležitá. Proto jsem při porotování vždy otevřená čemukoliv konkrétnímu, co mě přesvědčí o své vizi, síle, inteligenci, vtipu a proveditelnosti. V případě Buštěhradského pivovaru bylo po prvním shlédnutí všech 63 řešení celkem jasné, že projekty s výraznou současnou estetikou rozvoji místa nijak nepřispívají. Jakoby nejen pivovar, ale celý Buštěhrad neunesl tolik “nového” najednou. Bylo jasné, že tržní hodnota lokality i celé obce poklesne, pokud zmizí tato stopa jeho velké a významné pivovarnické historie. Shodli jsme se proto na tom, že nejlepším přístupem k řešení je zachovat převážnou část historické struktury a doplnit ji o novou kontextuální zástavbu. V druhém kole hodnocení už jsme se začali rozcházet a tak je to dobře; praktikující architekti mívají vyhraněnější estetický názor a vnímají dům spíš jako stavbu, jako entitu. Teoretičtější založené architektky více zajímá koncept domu a vnímají jeho roli v širším kontextu. Do finále se tedy nakonec dostal poměrně velký počet projektů rovnocenné kvality, ze kterých byli vybráni ti, co nejlépe splnili požadavky a cíle projektu. Projekty jsme hodnotili jen z architektonicko-urbanistického hlediska. Je však třeba mít na paměti, že mix sociální je pro zdar projektu v tak malé obci stejně důležitý jako mix historických vrstev a funkcí. Přeji proto obci i investorovi, aby našli společnou řeč a projekt se stal pro všechny zúčastněné radostnou zkušeností.

Česká krajina je poseta stopami minulosti, mezi kterými tvoří dávne průmyslové areály nemalou část. Jsou to především hmotné vzpomínky na časy uhlí, ocele a páry, na dynamické a sebevědomé 19. století, plné optimismu a nadšení z techniky. Nejsou to však jenom klasická odvětví těžkého průmyslu, po kterých zůstaly zanikající stopy. Jsou mezi nimi i jiná odvětví poznamenaná různými modernizacemi, radikálními proměnami, zánikem či koncentrací. Mezi nimi tvoří historicky výraznou, protože hlouběji než jenom do 19. století sahající vrstvu výroby českého národního nápoje – pivovary. Mnohé z nich mají nejenom technickou, ale i mimořádnou architektonicko-uměleckou hodnotu a na jejich vzniku se podíleli vynikající architekti. I tak kvalitní památky však mají nezřídka spočtenou dobu své existence a mnohé jsou dnes na pokraji zániku. V ohrožení je i pivovar v Buštěhradě. Jeho osud by snad mohl být optimističtější, protože je v jeho areálu, kromě kvalitní historické substance, také prostor pro vytvoření objektů navýsost současných. Tato slibná dvoupólovost se kromě prvotního úsilí o záchranu hodnotné památky stala podnětem pro vypsání studentské soutěže. Jak se nejmladší generace postaví ke starým hodnotám? Jak k nim dokáže připojit novou architektonickou vrstvu? Jak to vše vpraví do centra malého městečka s jeho historicky rozmanitou zástavbou s typicky českým rybníčkem v jejím středu? Bude v tomto diapazonu názorů takový, který osloví vlastníky objektu? To jsou otázky, které se pokusili zodpovědět studenti a studentky z několika škol architektury. Nechci tady vnucovat své odpovědi, smyslem soutěže bylo ptát se mladé generace. Jejich názory jsou koncentrovány v této publikaci.

SUMMARY

The History of the Brewery in Buštěhrad

The first recorded mention of the brewery in Buštěhrad dates from 1548 from an entry in the provincial records, that makes reference to the inheritance of the local estate, which included a brewery and malting house and a hops garden. In 1632 the brewery was laid to waste and plundered by the Saxon army, but within a year it had been restored and various structural modifications were introduced. In 1751 the Italian architect Anselmo Martino Lurago (1701–1765) gave the brewery and malt house a baroque renovation. In 1804 a civil and brewery engineer named Vítěk built a new type of English-style ventilated kiln, in which, unlike in the classic horizontal technology used to stop germination, the smoke did not pass through the malt. This was evidently the first facility of this type in the Czech lands. From the middle of the 19th century the brewery was modernised bit by bit and by 1873 it was producing almost 16,000 hectolitres of beer a year. As production increased, that year a large beer cellars was set up, built on a hillside over the road from Vrapice through Buštěhrad to Libochovičky. The malt house was also modernised with the addition of a kiln with two drying floors. In 1905 the brewing house underwent reconstruction and the mechanical drive was converted to steam power. The First World War and the resulting shortage of raw materials, requisition of production equipment, and conscription of staff led to a sharp fall in production at the Buštěhrad brewery. After the establishment of the independent state of Czechoslovakia in 1918 the brewery became part of the State Breweries based in Benešov. During the Nazi Protectorate of Bohemia and Moravia established during the Second World War a new fermenting cellar was built with reinforced concrete fermenting vessels and steel tanks were installed in the cellar. After the war the brewery was consolidated within the national Rakovník-Kladno Breweries and it continued to produce a large volume of beer, in part thanks to the closure of several breweries in the surrounding area – Jenč, Kročehlavy, Olovnice, Unhošť, Zlonice. Despite its prosperity (with an average annual production of 37,000 hectolitres of beer) Central Bohemia Breweries, of which it was by that time a part, envisioned keeping it in operation only until 1967, and on 10 August of that year the last brew was made and the brewery officially closed on 31 December.

The Student Competition for Designs to Convert the Brewery: the conditions, course, and assessment of entries

The grounds of the former Imperial Brewery in Buštěhrad constitute important and almost intact surviving evidence of the development of the brewing industry in the Kladno Region; some parts of it are architecturally and historically unique in a nationwide context. The brewery is also a striking and, with respect to the surrounding urban layout, exceedingly valuable focal point in the lower part of the town of Buštěhrad and it shapes the atmosphere of the locality as a whole.

After 1967, when the brewery stopped producing beer, the buildings were mainly used for storage. In 1993 the site was purchased by Level, which set up workshops and storage areas on parts of the site and reconstructed and converted one building to flats, which the firm then sold. Level's intention to demolish the brewery and erect a six-storey apartment building in its place was announced in 2007, but it was met with a strong reaction from the municipality of Buštěhrad, the local population, and various experts. Following a series of failed meetings between Level, town officials, and historians, the civic association *Buštěhrad sobě* submitted an application to have the brewery declared a cultural monument, an application that was only partly approved by the Ministry of Culture, as it only administrative building no. 111 made it onto the list of cultural monuments. Although further meetings were held, on 4 January 2010 a demolition order was issued for the entire remaining brewery complex.

Soon after that, Prof. Václav Girsá, head of the Heritage Institute at the Faculty of Architecture at the Czech Technical University, suggested to the management at Level that it commission students to create design proposals for the conversion of the site, and the firm accommodated the request. The original idea ultimately grew into a larger student competition, which was organised by the Institute for the Theory and History of Architecture, the Research Centre for Industrial Heritage, and the Heritage Institute at the Faculty of Architecture at the Czech Technical University in Prague in the winter semester of 2010/2011 under the auspices of the Dean of the Faculty, Prof. ing. arch.–ir. Zdeněk Zavřel.

The student competition endeavoured to obtain as wide as possible a variety of concepts for the revitalisation of the historical site and the immediate vicinity. Submitted proposals were required (to varying but adequate degree) to respect the site's surviving valuable structures and in conformity with stipulated conditions create a project for the site's sensitive conversion and structural additions. The prevailing new function was to be housing, accompanied by cultural, social and commercial activities aimed at strengthening the civic infrastructure of Buštěhrad's centre and as a whole. The results of the competition were intended to provide the owner with alternative design and use ideas and above all to strengthen the awareness of how valuable the site is.

Jury proceedings and results

The competition was announced on 30 June 2010 and generated enormous interest among students. There was a tour of the brewery site on 4 October 2010.

By the deadline of 18 January 2011, 63 projects had been submitted: 35 from the Faculty of Architecture at the Czech Technical University in Prague, 11 from the Faculty of Civil Engineering at the Czech Technical University in Prague, 11 from the Faculty of Architecture at the Slovak Technical University in Bratislava, 3 from the Faculty of Art and Architecture at the Technical University in Liberec, 2 from the Faculty of Architecture at Brno University of Technology, and 1 from the Faculty of Architecture at the Technical University in Košice.

The competition jury met on 24 January 2011 at the Research Centre for Industrial Heritage at the Faculty of Architecture, Czech Technical University in Prague.

The jury was comprised of the following members: prof. Ing. arch. Matúš Dulla, DrSc. (chair); Ing. arch. Irena Fialová; PhD. Benjamin Fragner; prof. Ing. arch. akad. arch. Václav Gírsa; Ing. arch. Lukáš Kohl; prof. Ing. arch. Ladislav Lábus; prof. Ing. arch. Jiří Suchomel; Ing. arch. Pavel Šustík, and Ing. arch. Petr Vorlík Ph.D. The jury compared the projects according to the criteria stipulated in the competition materials and following a discussion established the following four key points for the assessment of submissions:

- 1. The integrity of the brewery's historical structure – conservation, genius loci, spatial qualities**
- 2. Architectural qualities and the scale of new interventions**
- 3. The proposed new function – a prevailing residential function, functional integrity**
- 4. Benefits to the community – respect for the wider material and historical context**

Based on these criteria, after three rounds of judging and discussions the jury selected six submissions that best satisfied the conditions and goal of the competition.

Winners (in no particular order):

- Tomáš Pokorný / Faculty of Architecture CTU in Prague / design studio of Lábus and Šrámek
- Petr Sládek / Faculty of Architecture CTU in Prague / design studio of Lábus and Šrámek
- Eva Šestáková / Faculty of Architecture CTU in Prague / design studio of Girsá and Efler

Honourable mentions (in no particular order):

- Ivan Gogolák / Faculty of Architecture CTU in Prague / design studio of Lábus and Šrámek
- Lukáš Grasse / Faculty of Architecture CTU in Prague / design studio of Lábus and Šrámek
- Petr Kuneš / Faculty of Architecture CTU in Prague / design studio of Lang and Hornychová

Decision of the jury

The jury agreed that all the participants in the competition merited note and praise for their submissions. The submissions presented many remarkable designs that during the search for a definitive design could offer valuable material for more detailed study and use. However, the results above all showed that development of the site of the Buštěhrad brewery could be done while maintaining most of its historical structures and organically integrating new contextual structures. Not only is such an approach structurally and functionally realistic and effective, but also, and the competition was instrumental in confirming this, the brewery complex itself represents a source of added value for the owner that can only add to the attractiveness of the housing offered. The submitted designs persuasively identified the site's qualities and suggested an array of possibilities for future conversions, and overall they represent a rich and multifaceted

collection of approaches, opinions, and specific solutions for the site. The jury therefore recommended that all 63 proposals be exhibited together and presented as part of *Vestiges of Industry 2011*. Pavel Šustík, a representative of Level, the owner of the site, stated in conclusion that after announcing the result of the competition the company intends to examine the proposals in more detail. He also stated that Level's most recent decision not to proceed with the demolition of the most valuable parts of the site.

ISBN 978-80-01-04923-5

9 788001 049235 >